

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
ปริญญา

รัฐศาสตร์

สาขา

รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชา

เรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

The Opinions of Undergraduate Student of Kasetsart University
Bang Khen Campus towards the Election Administration of Members of
the House of Representatives of the Election Commission

นามผู้วิจัย นายธรา กวานานนท์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, M.A.)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรินทร์ ขาวศิลป์, Ph.D.)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลภ ลำพวย, ร.ด.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์สุพร บานชื่น, M.S.S.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วันัย อางคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 21 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

The Opinions of Undergraduate Student of Kasetsart University Bang Khen Campus
towards the Election Administration of Members of the House of Representatives of
the Election Commission

โดย

นายธรา กวานานนท์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
พ.ศ. 2549

ISBN 974-16-1101-3

ธราภา กวานานนท์ 2549: ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, M.A. 121 หน้า
ISBN 974-16-1101-3

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตตามปัจจัยส่วนบุคคล และศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งและความรู้เกี่ยวกับ
บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งกับความคิดเห็นของนิสิต โดยศึกษา
จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำนวน
391 คน การเก็บข้อมูลทำโดยใช้แบบสอบถามและนำข้อมูลไปทำการประมวลผลด้วยเครื่อง
คอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า F-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ทั้งนี้
กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนมี
ความคิดเห็นที่ดีในภาพรวมต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการ
เลือกตั้ง มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง มีความรู้
เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในระดับสูง ปัจจัยที่จำแนก
ความแตกต่างคือ คณะที่ศึกษา และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิต คือ ความรู้
เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ธราภา กวานานนท์

ลายมือชื่อนิสิต

จพ. N

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

14 / ๕๕ / ๕๕

Thara Kwananont 2006: The Opinions of Undergraduate Student of Kasetsart University Bang Khen Campus towards the Election Administration of Members of the House of Representatives of the Election Commission. Master of Arts (Political Science), Major Field: Political Science, Department of Political Science and Public Administration. Thesis Advisor: Assistant Professor Juthatip Klaitabtim, M.A. 121 pages. ISBN 974-16-1101-3

The Objectives of this research were to study the level of the opinions of undergraduate students of Kasetsart University Bang Khen Campus toward the Election Administration of Members of the House of Representatives of the Election Commission, to compare the student's opinion according to their personal factors and to study relation between perceptions about the Election Commission, knowledge about the roles and authority of the Election Commission and the student's opinion. The samples consisted of 391 undergraduate students of Kasetsart University Bang Khen Campus. The data were collected by using questionnaire and analyzed by using statistical software. The statistic tools for data analysis consisted of percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, at the .05 level of significance.

The results of this research found that the students had good opinions toward the election administration of members of the house of representatives of the Election Commission. The level of perception about the Election Commission of undergraduate students of Kasetsart University Bang Khen Campus was moderate. The level of knowledge about the roles and authority of the Election Commission was high. The factor which affected their opinions was faculty and the factor which related their opinions was knowledge about the roles and authority of the Election Commission.

Thara Kwananont

Student's signature

Juthatip K

Thesis Advisor's signature

14 / 03 / 06

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑาทิพ คล้ายทับทิม ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรินทร์ ชาบุญศิลป์ กรรมการที่ปรึกษาวิชาเอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ ลำพาย กรรมการที่ปรึกษาวิชาการ และ อาจารย์ภัทรพรรณ เล่านิรามย์ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่ให้ความร่วมมือในการสละเวลาตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโทสาขารัฐศาสตร์ รุ่นที่ 13 ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และให้ความเอื้อเฟื้อและช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ อาม่า อากง ที่ได้ให้การสั่งสอนอบรม และให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอาม่าที่คอยเลี้ยงดูและช่วยเหลือผู้วิจัยมาตลอดชีวิต ผู้วิจัยขอกราบแทบเท้าทุกท่านมา ณ ที่นี้

ธารา กวานานนท์

มกราคม 2549

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 ตรวจสอบเอกสาร	6
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	6
แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร	10
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้	16
แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง	19
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	35
แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	44
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	53
กรอบแนวคิดในการวิจัย	54
สมมติฐานการวิจัย	55
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	56
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	56
การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	56
การสุ่มตัวอย่าง	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	66
ผลการวิจัย	66
ข้อวิจารณ์	89
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	95
สรุปผลการวิจัย	95
ข้อเสนอแนะ	97
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	100
ภาคผนวก	107
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	108
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	115

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนนิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน และจำนวนสัดส่วนตัวอย่างนิติ	57
2	จำนวน และร้อยละ ของนิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำแนกตามข้อมูลทั่วไป	67
3	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง	68
4	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง	69
5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของนิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ คณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง	72
6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของนิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขนต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ คณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง	74
7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของนิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ คณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	สรุปลำดับความคิดเห็นของนิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านต่างๆ	78
9	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ	79
10	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ	80
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำแนกตามภูมิภานา	81
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในแต่ละด้าน จำแนกตามภูมิภานา	82
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในแต่ละด้าน จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน	84
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำแนกตามคณะที่ศึกษา	85
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในแต่ละด้าน จำแนกตามคณะที่ศึกษา	86
17	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับ คณะกรรมการการเลือกตั้งกับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง	87
18	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการการเลือกตั้งกับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง	88
19	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	97

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่	หน้า
ข1 ค่าความเชื่อมั่นของความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในภาพรวม	117
ข2 ค่าความเชื่อมั่นของความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง	119
ข3 ค่าความเชื่อมั่นของความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง	120
ข4 ค่าความเชื่อมั่นของความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง	121

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

54

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การเลือกตั้ง ถือเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญในสังคมประชาธิปไตย การเลือกตั้งเป็นสิทธิขั้นมูลฐาน และเป็นการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศในอันที่จะมอบความไว้วางใจให้ตัวแทนของปวงชนไปใช้อำนาจแทนตน การออกเสียงเลือกตั้งที่อยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจและเสรีภาพของผู้เลือกตั้งจะทำให้ได้มาซึ่งผู้ที่เคารพเจตนารมณ์ของประชาชนจริงๆ ฉะนั้น หากการเลือกตั้งสามารถดำเนินการให้มีความเป็นกลางได้ การเลือกตั้งก็จะไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม ทำให้ได้ตัวแทนของประชาชนที่แท้จริง (ศุภรัตน์, 2544: 1)

การดูแลและควบคุมการเลือกตั้งของประเทศไทยตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันก่อนมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นั้น อยู่ในความดูแลของกระทรวงมหาดไทยมาโดยตลอด แต่กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานบริหารที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของรัฐมนตรีที่มาจากพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง มีประโยชน์ได้เสียในผลของการเลือกตั้งอยู่ด้วย ทำให้ประชาชนและนักการเมืองฝ่ายค้านไม่แน่ใจในความสุจริตและเที่ยงธรรมของข้าราชการกระทรวงมหาดไทยหรือองค์กรอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้การกำกับของกระทรวงมหาดไทยในการจัดการเลือกตั้ง จึงได้มีการเรียกร้องจากฝ่ายรัฐสภาและประชาชนให้มีการจัดตั้งองค์กรอิสระที่เป็นการและปลอดจากอิทธิพลของนักการเมืองเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมจัดการเลือกตั้งแทน กระทรวงมหาดไทยเดิม (สีดา, 2546: 12)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมีสถานะเป็นองค์กรอิสระ มีหน้าที่ดำเนินการจัดการการเลือกตั้งแทนกระทรวงมหาดไทยซึ่งทำหน้าที่มาแต่เดิม ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมมากกว่าเดิม แต่เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งของไทยยังเป็นองค์กรใหม่สำหรับประเทศไทย และเพิ่งได้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียงแค่ 2 ครั้ง คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 และวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 จึงทำให้ประชาชนเกิดความไม่แน่ใจในการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการ

การเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องประสิทธิภาพในการจัดการเลือกตั้ง การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง ความบริสุทธิ์ยุติธรรมในการจัดการเลือกตั้ง อีกทั้งยังเกิดปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการไม่ประสานงานกันระหว่างองค์กรภาคประชาชนกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้การบริหารจัดการเลือกตั้งไม่ราบรื่นเท่าที่ควร (สิดา, 2546: ก)

บทบาทของนิสิตนักศึกษาในปัจจุบันก็นับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะการไปใช้สิทธิของตนในการออกเสียงเลือกตั้ง ทั้งนี้เนื่องมาจากนิสิตนักศึกษาเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในอนาคต เป็นพลังใหม่ที่เชื่อกันว่าเป็นพลังบริสุทธิ์ มีความคิดก้าวหน้า ต้องการจะแสดงออกในความคิดเห็น และต้องการมีส่วนร่วม ซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ทิศทางของการเมืองในอนาคตได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากนิสิตนักศึกษามีโอกาสในการเรียนรู้หลักการของประชาธิปไตย เป็นหนุ่มสาวที่มีทั้งร่างกาย แรงใจอันที่จะประกอบกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งเป็นผู้มีการศึกษาและอยู่ในฐานะที่จะได้รับข่าวสารและความรอบรู้ทั้งทางด้านเทคนิคและปัญหาที่ทันสมัยอยู่เสมอ (โชติพงษ์, 2544: 2)

จากสภาพปัญหาในลักษณะดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยศึกษาจากความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยปิดของรัฐที่มีจำนวนนิสิตมากที่สุดในประเทศไทย เพื่อต้องการทราบว่านิสิตเหล่านี้มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างไร มีความเหมาะสมแล้วหรือไม่ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางหนึ่งในการสะท้อนถึงการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งในปัจจุบัน ในมุมมองของนิสิตนักศึกษา และนำเสนอผู้เกี่ยวข้องในการปรับปรุงการจัดการเลือกตั้งให้มีความเหมาะสม มีความบริสุทธิ์ยุติธรรม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งและความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษาสามารถนำมาเป็นข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งในการปรับปรุงการจัดการเลือกตั้งให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผลจากการศึกษาสามารถนำไปประกอบสร้างองค์ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์
3. ผลการศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางแก่ผู้ที่จะทำการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย เรื่องความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคปลาย ปีการศึกษา 2548 ที่มีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ในด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง

นิยามศัพท์

เพศ หมายถึง เพศของนิสิต ซึ่งแบ่งออกเป็น เพศชายและเพศหญิง

ภูมิลำเนา หมายถึง ที่อยู่เป็นหลักแหล่งของนิสิตก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด (ภาคเหนือ, ภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร), ภาคใต้, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก)
2. ภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานคร

รายได้ของครอบครัว หมายถึง รายได้ต่อเดือนของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของนิสิต โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. ไม่เกิน 10,000 บาท
2. 10,001 – 20,000 บาท
3. 20,001 – 30,000 บาท
4. มากกว่า 30,000 บาท

คณะที่ศึกษา หมายถึง คณะที่นิสิตศึกษาเล่าเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต บางเขน มีทั้งหมด 13 คณะ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. คณะสายวิทยาศาสตร์ ได้แก่ คณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมเกษตร
2. คณะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์

คณะกรรมการเลือกตั้ง หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีหน้าที่จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งประกอบไปด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้งกลาง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง หมายถึง การที่นิสิตได้รับสื่อในหลายรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในช่วงของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ระหว่างเดือนตุลาคม 2547 ถึงเดือนมีนาคม 2548 เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ แผ่นพับ ใบปลิว เป็นต้น

ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หมายถึง การจดจำรายละเอียดในเรื่องบทบาทและอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลบุคคลหนึ่งที่ประเมินค่าเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายๆ เรื่อง

ความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่ประเมินค่าเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง ด้านการนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง ซึ่งแต่ละด้านมีความหมายดังต่อไปนี้

1. ด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง หมายถึง คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ทำหน้าที่เกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง
2. ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง หมายถึง ขั้นตอน วิธีการ สถานที่ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
3. ด้านการนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง หมายถึง ขั้นตอนหรือวิธีการต่างๆ ในการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง

บทที่ 2

ตรวจสอบเอกสาร

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การวิจัย มาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยแบ่งเป็น 7 หัวข้อดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร
3. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้
4. แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง
5. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
6. แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

ประภาเพ็ญ (2520: 3) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติอย่างหนึ่ง แต่การแสดงความคิดเห็นนั้นมักจะมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบและจะเป็นส่วนที่จะมีปฏิริยาเฉพาะ อย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

สงวน, จำรัส และ จิตพิงษ์ (2522: 99) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นสภาพจิตใจ ความรู้สึกนึก คิดของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยที่ยังไม่แสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดออกมาเป็นที่ปรากฏต่อ บุคคลสาธารณชน

สุชา และ สุรางค์ (2524: 104) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มี ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด คนเรามีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป และความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของ ทัศนคติ

สุโท (2525: 58-59) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นสภาพความรู้สึกทางจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งใดในลักษณะที่ชอบ ไม่ชอบ หรือเฉยๆ

กมลรัตน์ (2527: 174-175) ได้สรุปว่า ความคิดเห็นเป็นเพียงการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่างๆ ซึ่งความรู้สึกภายในนั้นอาจเป็นเพียงเจตคติหรือความเชื่อหรือค่านิยม หรือถ้าจะกล่าวในลักษณะของพฤติกรรมในแง่ของจิตวิทยาก็กล่าวได้ว่า เจตคติ ความเชื่อ และค่านิยม เป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่มีผู้ใดสังเกตหรือทราบได้นอกจากตัวของเขาผู้นั้น แต่ความคิดเห็นเป็นพฤติกรรมภายนอกที่ผู้อื่นสามารถสังเกตหรือทราบได้อย่างชัดเจน ดังนั้นคนที่มิมีเจตคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมอย่างหนึ่ง แต่ถ้าเขาไม่แสดงความคิดเห็นออกมาก็จะไม่มีผู้ใดทราบได้เลยว่าเขามีเจตคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมเช่นใด

โยธิน และ จุมพล (2529: 36) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางถ้อยคำ (Verbal Expression) เกี่ยวกับทัศนคติ ความเชื่อ หรือค่านิยม ความเห็นไม่ใช่เป็นสิ่งเดียวกับทัศนคติ เพราะในตัวของมันเองไม่จำเป็นต้องประกอบด้วยองค์ประกอบทางอารมณ์ หรือพฤติกรรม

จำรอง (2534: 2) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ ความคิดเห็นนั้นอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงออกของทัศนคติก็ได้ สังเกตและวัดได้จากคน แต่มีส่วนที่แตกต่างไปจากทัศนคติตรงที่ทัศนคตินั้นเจ้าตัวอาจจะตระหนักหรือไม่ตระหนักก็ได้

นพมาศ (2534: 139) ได้กล่าวถึงความคิดเห็นว่าเป็นส่วนที่มนุษย์ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน โดยมนุษย์นั้นจะพูดจากใจจริง พูดตามสังคมหรือพูดเพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนไปแล้วก็ทำให้เกิดผลได้ โดยคนส่วนใหญ่มักถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความในใจ

Kolasa (1969: 386) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคลในอันที่จะแสดงข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการประเมินผลสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อม หรือเป็นการแสดงออกถึงการลงความเห็นของบุคคลหนึ่งในข้อเท็จจริง

Isaak (1984: 203) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นการแสดงออกทางคำพูดหรือคำตอบที่บุคคลได้แสดงออกต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งโดยเฉพาะจากคำถามที่ได้รับ โดยปกติแล้วความคิดเห็นแตกต่างจากเจตคติ คือ ความคิดเห็นจะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ขณะที่เจตคติจะเป็นเรื่องทั่วไป มีความหมายกว้างกว่า

จากความหมายของความคิดเห็นข้างต้น สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความเชื่อ ความรู้สึก ที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยที่บุคคลนั้นอาจจะแสดงออกมาในลักษณะของการพูด การเขียน ลักษณะท่าทาง หรือไม่แสดงออกเลยก็ได้ การแสดงออกของความคิดเห็นจะเกี่ยวข้องกับทัศนคติ ค่านิยม การศึกษา ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และพฤติกรรมระหว่างบุคคลโดยอาศัยความรู้ การรับรู้ ประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับมา โดยมีอารมณ์และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นแรงเสริม ซึ่งความคิดเห็นนั้นอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามเวลาและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น

Oskamp (1977: 119-133) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นว่ามีปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ คือ ภาวะต่างๆ ของบุคคลที่ใช้รับรู้ ความผิดปกติของภาวะ ความบกพร่องของภาวะสัมผัสซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นที่ไม่ดีต่อบุคคลภายนอก
2. ปัจจัยด้านประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือ บุคคลได้ประสบกับเหตุการณ์ด้วยตนเอง การกระทำด้วยตนเอง หรือได้พบเห็น ทำให้บุคคลมีความพึงใจและเกิดความคิดต่อประสบการณ์เหล่านั้นต่างกัน
3. ปัจจัยด้านอิทธิพลของผู้ปกครอง คือ เมื่อเป็นเด็กผู้ปกครองจะเป็นผู้ใกล้ชิดและให้ข้อมูลแก่เด็กได้มาก ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมและความคิดเห็นของเด็กด้วย
4. ปัจจัยด้านทัศนคติและความคิดเห็นของกลุ่ม คือ เมื่อบุคคลเจริญเติบโตย่อมจะต้องมีกลุ่มและสังคม ดังนั้นความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน กลุ่มอ้างอิง หรือการอบรมสั่งสอนของโรงเรียน หน่วยงานที่มีความคิดเห็นเหมือนกันหรือแตกต่างกัน ย่อมมีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลด้วย

5. ปัจจัยด้านสื่อมวลชน โดยสื่อต่างๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเรา ดังนั้นสื่อเหล่านี้ซึ่งได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร จึงเป็นปัจจัยอันหนึ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

วิธีวัดความคิดเห็น

พรเพ็ญ (2531: 3) ได้กล่าวถึงมาตรวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่ใช้กันอยู่แพร่หลาย ซึ่งมี 4 วิธี คือ

1. วิธีของเทอร์สตัน (Thurston's Method) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณ แล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็น หรือทัศนคติไปในทางเดียวกัน และเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน (Equal-Appearing Intervals)

2. วิธีของกัตต์แมน (Guttman's Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับของทัศนคติสูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้ จากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุดได้ และแสดงถึงการสะสมของข้อความคิดเห็น

3. วิธีจำแนกแบบ เอส ดี สเกล (Semantic Differential: S-D Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม (Bipolar Adjective) เช่น ดี-เลว, ขยัน-ขี้เกียจ เป็นต้น

4. วิธีของไลเคิร์ต (Likert's Method) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่นิยมแพร่หลาย เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยจัดอันดับความชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 4 หรือ 5 คำตอบ และให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 หรือ +2, +1, 0, -1, -2 ตามลำดับ

สำหรับในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีของไลเคิร์ต ในการวัดความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร

ความหมายของการรับรู้

นวลศิริ (2532: 169) ให้ความหมายของการรับรู้ว่าหมายถึง ขบวนการแปลความหมายของ สิ่งเร้าที่มากระทบกับประสาทสัมผัสต่างๆ ของคน และการแปลความหมายขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ในอดีตและสภาพจิตใจในปัจจุบัน

รัชนี (2539: 1) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง ขบวนการประมวลและตีความข้อมูลต่างๆ ที่อยู่ รอบๆ ตัวเราที่ได้จากความรู้สึก

ศิริชัย (2539: 11-12) กล่าวว่า ร่างกายของมนุษย์มีทางรับรู้หรือรู้สึกสัมผัสอยู่หลายทาง และ จากการที่ร่างกายถูกปลุกให้ตื่นตัวจากการเร้าของสิ่งแวดล้อมทั้งปวง โดยผ่านทางประสาทสัมผัส ทางใดทางหนึ่งหรือรวมกันหลายทาง และเกิดเป็นการรับรู้ขึ้น จากการรับรู้ในเฉพาะสิ่ง ร่างกายจะ ก่อเป็นรูปแบบของสิ่งนั้นขึ้นมาจากประสบการณ์ในสิ่งนั้นหลายแง่มุม กลายเป็นความคิดความ เข้าใจในสิ่งนั้นหลายแง่มุม กลายเป็นความคิดความเข้าใจในสิ่งนั้นกว้างขวางขึ้น จนเกิดภาพในสิ่ง นั้นแจ่มชัดขึ้น เรียกว่า ความคิดรวบยอด (Concept)

ทรงพล (2540: 110) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง การรู้ รู้จักสิ่งต่างๆ สภาพต่างๆ ที่เป็นสิ่งเร้า มาทำปฏิกิริยากับตัวเราเป็นการแปลอาการสัมผัสให้มีความหมายขึ้นเกิดเป็นความรู้สึกเฉพาะตัว สำหรับบุคคลนั้นๆ

สุชา (2540: 119) กล่าวว่า การรับรู้เป็นขบวนการที่มีระดับตั้งแต่ง่ายสุด ถึงซับซ้อนที่สุดจน ยากแก่การเข้าใจ นักจิตวิทยาได้ให้ความหมายการรับรู้แตกต่างกันออกไป ดังนี้

1. การรับรู้ หมายถึง การตีความหมายจากการรับสัมผัส (Sensation) ในการรับรู้ นั้น ไม่ เพียงแต่มองเห็น ได้ยิน หรือได้กลิ่นเท่านั้น แต่ต้องรับรู้ได้ว่า วัตถุหรือสิ่งที่เรารับรู้นั้นคืออะไร มี รูปร่างเป็นอย่างไร เป็นต้น

2. ในแง่ของพฤติกรรม การรับรู้เป็นขบวนการที่เกิดแทรกอยู่ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองสิ่งเร้า ดังนี้

สิ่งเร้า (Stimulus) ---> การรับรู้ (Perception) ---> การตอบสนอง (Response)

มานะ (2542: 29) สรุปว่า การรับรู้คือการสัมผัสที่มีความหมาย (Sensation) การรับรู้เป็นการแปลหรือการตีความแห่งการสัมผัสที่ได้รับออกเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมายหรือรู้จักเข้าใจ ซึ่งในการแปลหรือตีความนี้จำเป็นที่อินทรีย์จะต้องใช้ประสบการณ์เดิม หรือความรู้เดิม หรือความชัดเจนที่เคยมีแต่หนหลัง

สรุปได้ว่า การรับรู้ หมายถึง ขบวนการที่บุคคลมีปฏิกิริยาหรือประสบการณ์ต่อวัตถุหรือเหตุการณ์ต่างๆ โดยอาศัยประสาทสัมผัสอันใดอันหนึ่งหรือหลายประสาทสัมผัสรวมกัน จนเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งนั้นๆ

ความสำคัญของการรับรู้

กันยา (2532: 150) ได้สรุปความสำคัญของการรับรู้ ดังนี้

1. มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ การรับรู้ทำให้เกิดการเรียนรู้ ถ้าไม่มีการรับรู้การเรียนรู้ก็เกิดขึ้นไม่ได้ สังเกตได้จากขบวนการดังนี้

สิ่งเร้า ---> ประสาทสัมผัสกับสิ่งเร้า ---> ตีความและรู้ความหมาย ---> รับรู้ ---> เกิดสั่งกับการเรียนรู้

ทำนองเดียวกัน การเรียนรู้ก็มีผลต่อการรับรู้ครั้งใหม่ เนื่องจากความรู้ ความจำเดิมจะช่วยแปลความหมายให้ทราบว่าคืออะไร

2. มีความสำคัญต่อเจตคติ อารมณ์ และแนวโน้มของพฤติกรรม

เมื่อรับรู้แล้วย่อมเกิดความรู้สึกและมีอารมณ์ พัฒนามาเป็นเจตคติ แล้วพฤติกรรมก็ตามมา ในที่สุด

องค์ประกอบของการรับรู้

มานะ (2542: 30) กล่าวว่า การรับรู้เป็นกระบวนการ ประกอบด้วยหลักสำคัญ 3 ประการ คือ

ประการแรก การรับรู้ต้องเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของสิ่งเร้า ซึ่งไปกระตุ้นอวัยวะรับสัมผัส ให้เกิดการทำงานขึ้น และส่งรายละเอียดไปยังประสาทสัมผัส เพื่อส่งต่อไปยังสมอง กระบวนการนี้ เรียกว่า การสัมผัส (Sensation)

ประการที่สอง การรับรู้ต้องเกี่ยวข้องกับข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ ที่มนุษย์ได้รับและ นำมาประสมกับข้อมูลอื่นๆ กระบวนการนี้เรียกว่า การรับรู้ (Perception)

ประการที่สาม การรับรู้ต้องเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้รับรู้อันหมายถึง ประสบการณ์เดิม แรงขับ ทักษะคติ บุคลิกภาพ และอื่นๆ ของผู้รับรู้ เช่น การเอาใจใส่ (Attention)

โยธินและคณะ (2533: 43-45) กล่าวว่า วัฏจักรองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับรู้นั้น สามารถพิจารณาได้ดังนี้

1. องค์ประกอบอันเนื่องมาจากสิ่งเร้า

- 1.1 ความเข้มและขนาด (Intensity and Size)
- 1.2 ความผิดแผกกัน (Contrast)
- 1.3 การกระทำซ้ำ (Repetition)
- 1.4 การเคลื่อนไหว (Movement)

2. องค์ประกอบอันเนื่องมาจากบุคคล

2.1 ความสนใจ (Interest)

2.2 ความคาดหวัง (Expectancy)

2.3 ความต้องการ (Need)

2.4 การเห็นคุณค่า (Value)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากในปัจจุบัน ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การดำเนินชีวิต หรือแม้แต่บุคลิกภาพของบุคคล ล้วนแล้วแต่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอย่างมากกับการรับรู้สิ่งต่างๆ

ปัจจัยทางด้านสังคมจะเป็นตัวกำหนดว่า บุคคลจะมองเห็นความแตกต่างในเรื่องใดได้สักเพียงใดในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลต่อความใส่ใจของบุคคล ซึ่งมีผลไปในทางว่าบุคคลจะได้ยินอะไรหรือเห็นอะไร

สำหรับด้านวัฒนธรรมนั้นมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคลในเรื่องต่างๆ มากมาย วัฒนธรรมสำคัญยิ่งในการกำหนดค่านิยมและแนวความคิด ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการรับรู้และการตีความหมายสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวบุคคล

ส่วนด้านเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการรับรู้ในแง่ของการดำเนินชีวิตของบุคคล หรือการดำเนินธุรกิจ กล่าวคือ ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและมีการแข่งขันสูง ทำให้บุคคลหรือองค์กรต้องมีการรับรู้เพิ่มมากขึ้น เพราะถ้าหากมีการรับรู้น้อยกว่าคู่แข่งก็อาจทำให้บุคคลหรือองค์กรนั้นต้องยุติการดำเนินการหรือไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง (ประนอม, 2524: 69)

นอกจากนี้ สุปาณี (2529: 164) กล่าวว่า “...การรับรู้เป็นการตีความข่าวสารที่สมองได้รับการตีความดังกล่าวก่อนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ ...” จากข้อความนี้แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ต้องมีข่าวสารเกิดขึ้นก่อน จากนั้นจึงเป็นการตีความข่าวสาร ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ คือ ข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับ จรัสลักษณ์ (2542: 33) ที่ได้สรุปความคิดเห็น

ของ Klapper ว่า เมื่อบุคคลเลือกเปิดรับข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งแล้ว ผู้รับสารจะเลือกรับรู้หรือเลือกตีความหมายของสารนั้นตามทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะร่างกาย หรือสภาวะอารมณ์ในขณะนั้น เป็นต้น ฉะนั้น ผู้รับสารจะตีความผิดพลาดหรือบิดเบือนข่าวสารให้มีทิศทางที่ตนเองพึงพอใจ ให้สอดคล้องกับความคิดเห็น ความสนใจ หรือทัศนคติที่มีอยู่เดิม

ดังนั้น สรุปได้ว่า การรับรู้ข่าวสาร คือ การที่บุคคลได้รับรู้ข้อมูลจากสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งการรับรู้นั้นก็ขึ้นอยู่กับทัศนคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ แรงจูงใจ ฯลฯ อีกด้วย และจากความสำคัญของการรับรู้ข่าวสารในปัจจุบัน จึงทำให้บุคคลต้องมีการรับรู้ข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ แต่ทั้งนี้ควรพิจารณาแยกแยะถึงคุณประโยชน์ของข่าวสารด้วย ซึ่งการพิจารณาดังกล่าวนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจด้วย และควรนำมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

เมื่อกล่าวถึงการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง (Political Information) จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจกับทฤษฎีการสื่อสาร (Communication Theory) เนื่องจากการที่บุคคลจะได้รับข่าวสารหรือต้องการส่งข่าวสารไปยังผู้อื่นต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการสื่อสาร มนุษย์ใช้การสื่อสารเพื่อแสดงออกซึ่งพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิด ความเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

ศุภวัธ (2547: 8-10) ได้สรุปองค์ประกอบของกระบวนการสื่อสารไว้ดังนี้

1. แหล่งสารหรือผู้ส่งสาร (Source) เป็นจุดเริ่มต้นของการสื่อสาร คือ เป็นผู้ที่ทำหน้าที่เลือกสรรข่าวสารเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น แล้วส่งต่อไปยังผู้รับสาร บทบาทของผู้ส่งสารมีอยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ เลือกสรรความหมายที่จะใช้สำหรับการสื่อสาร สร้างรหัสจากความหมายให้อยู่ในรูปของสาร และส่งรหัสของสารนั้นออกไป

การพิจารณาถึงแหล่งสารในสภาพของความเป็นจริงนั้นแยกแยะได้ยากมาก เช่น สถานีโทรทัศน์ถ่ายทอดคำแถลงการณ์ของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในกรณีนี้ถือว่า

รัฐบาลเป็นแหล่งสาร เพราะข่าวสารต่างๆ ที่ปรากฏออกมานั้น ได้ผ่านการกลั่นกรองจากรัฐบาล และถูกถ่ายทอดผ่านทางโฆษกรัฐบาล ส่วนโทรทัศน์ถือว่าเป็นช่องทางการสื่อสาร แต่ในกรณีที่โทรทัศน์ถ่ายทอดสดการเดินขบวนประท้วงของนักศึกษา ในกรณีนี้จะถือว่าสถานีโทรทัศน์เป็นแหล่งสารพร้อมๆ กับทำหน้าที่เป็นช่องทางของสื่อ เนื่องจากสถานีโทรทัศน์ทำหน้าที่เลือกสรรภาพเหตุการณ์ทางการเมือง และกระจายภาพเหตุการณ์ดังกล่าวไปสู่ประชาชน

2. สาร (Message) หมายถึง สิ่งที่ทำหน้าที่กระตุ้นความหมายให้กับผู้รับ เป็นสาระเรื่องราวที่ส่งออกไปจากผู้ส่งสารถึงผู้รับสาร อาจเป็นความคิดหรือเรื่องราวใดๆ ก็ได้ ที่ส่งผ่านไปตามสื่อในรูปแบบของข้อความ คำพูด รูปภาพ หรือกิริยาท่าทาง

ในการวิจัยเรื่องนี้สิ่งที่เป็นสารก็คือข่าวสาร ซึ่งข่าวสารเป็นสารอย่างหนึ่งที่ถูกส่งมาตามสื่อต่างๆ โดยแหล่งสาร ซึ่งอยู่ในรูปของสัญลักษณ์หรือสัญญาณ แต่โดยทั่วไปแล้วเมื่อเราพูดถึงว่าข่าวสารแล้วมักจะหมายถึงเนื้อหาของสื่อหรือเนื้อหาของสาร ซึ่งข่าวสารหมายถึงเนื้อหาอะไรก็ได้ที่จะช่วยลดความไม่แน่ใจหรือทางเลือกที่อาจเป็นไปได้ในสถานการณ์หนึ่งๆ กล่าวคือ การที่คนเราจะตัดสินใจรับรู้ หรือยอมรับสิ่งของ เหตุการณ์หรือแนวความคิดอะไรสักอย่างนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะข่าวสารที่เขาได้รับ คือถ้าหากบุคคลได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์มากเท่าไร บุคคลนั้นก็จะสามารถตัดสินใจรับรู้หรือยอมรับได้ง่าย ความไม่แน่ใจก็จะลดน้อยลง กรณีตรงข้าม ถ้าหากบุคคลขาดการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่างๆ แล้ว ความไม่แน่ใจจะมีมาก จึงทำให้บุคคลนั้นยากที่จะตัดสินใจรับรู้หรือยอมรับได้ เป็นการช่วยให้บุคคลสามารถสร้างภาพให้ชัดเจนขึ้น และยังช่วยกำหนดพฤติกรรมบุคคลควรจะทำภายใต้สถานการณ์หนึ่งๆ ด้วย

3. ช่องทางสำหรับส่งสารหรือสื่อ (Channel) เป็นสิ่งที่จะนำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับ บางครั้งอาจเรียกว่าผู้นำสารก็ได้ โดยทั่วไปมักแบ่งสื่อออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 สื่อบุคคล เป็นการติดต่อสื่อสารกันโดยการพูดคุยแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสื่อสารแบบตัวต่อตัว และผู้ส่งสารกับผู้รับสารมักจะมีความรู้จักคุ้นเคยกันเป็นการส่วนตัว การสื่อสารลักษณะนี้จึงเป็นการสื่อสารแบบสองทาง ผู้รับสามารถที่จะตอบรับหรือมีปฏิกิริยาโต้ตอบต่อข่าวสารนั้น ผู้ส่งข่าวสารสามารถมองเห็นได้ และผู้รับสามารถถามสิ่งที่ยังไม่เข้าใจจากผู้ส่งได้ การสื่อสารแบบนี้ระบบมิได้มีอิทธิพลโดยตรงต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของปัจเจกบุคคล หากแต่จะมีอิทธิพลได้โดยทางอ้อม คือผ่านตัวกลางอีกทีหนึ่ง ตัวกลางนี้คือผู้นำความคิดเห็น

บรรดาผู้นำความคิดเห็นเหล่านี้จะเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวทางการเมืองสูง รับฟังข่าวสารทางการเมืองที่ได้รับมา ส่งผ่านไปยังบุคคลอื่นๆ ในสังคม อาจจะโดยการตีความหรือสอดแทรกความคิดเห็นของตนลงไปด้วย ซึ่งอาจจะทำให้ข้อมูลที่ส่งต่อไปยังผู้อื่นบิดเบือนไปจากความเป็นจริงได้

3.2 สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อชนิดนี้นับว่าเป็นสื่อที่มีความสำคัญมาก แต่มีจุดอ่อนคือ ถ้าผู้รับสารไม่เข้าใจในเนื้อหาของสารแล้ว จะไม่สามารถซักถามได้ เนื่องจากเป็นการสื่อสารแบบทางเดียว แต่การสื่อสารในลักษณะนี้มีข้อดีคือ สามารถส่งข่าวสารข้อมูลให้แก่ผู้รับได้เป็นจำนวนมากๆ และช่วยลดการบิดเบือนข่าวสารข้อมูลโดยการพูดปากต่อปากได้ดี นอกจากนี้ยังสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง จนเป็นเหตุให้ผู้นำทางการเมืองส่วนใหญ่ถือโอกาสใช้สื่อสารมวลชนเป็นเครื่องมือในการที่จะกระตุ้น เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามที่ตนต้องการ หรือไม่ก็อาจครอบงำสื่อมวลชนเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ

4. ผู้รับสาร (Receiver) หมายถึง ผู้ที่รับข่าวสารจากแหล่งสาร เป็นจุดหมายปลายทางที่ส่งสารไปถึง ผู้รับสารอาจเป็นบุคคลเดียวหรือกลุ่มบุคคลก็ได้ บทบาทของผู้รับสารมีอยู่ด้วยกันสามประการคือ รับสาร ถอดรหัสสารเพื่อให้ความหมาย และได้ตอบต่อความหมาย บทบาททั้งสามนี้อาจทำโดยบุคคลเพียงคนเดียวหรือหลายคนได้

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้

ความหมายของความรู้

โสภา และ อรทัย (2516: 31) ให้ความหมายของความรู้ว่าเป็นการรับรู้ จำ และเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ เกิดจากประสบการณ์และทัศนคติประกอบขึ้นจากความรู้ต่างๆ ที่เคยได้เรียนมาเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งนั้นๆ บวกกับการตีค่าของสิ่งนั้นกับความรู้ที่มีอยู่

ชวาล (2526: 201) ให้ความหมายไว้ว่า ความรู้ คือ การแสดงออกของสมรรถภาพสมองด้านความจำ โดยใช้วิธีการระลึกออกมาเป็นหลัก

ประภาเพ็ญ (2526: 16) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า หมายถึงพฤติกรรมขั้นต้น ซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้ อาจจะโดยการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยินก็จำได้ เช่น ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง มาตรฐาน เป็นต้น

ไพศาล (2526: 96) ให้ความหมายไว้ว่า ความรู้ หมายถึง บรรดาข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดของเรื่องราว อันเป็นประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งสะสมและถ่ายทอดสืบต่อกันไป

สุภาพ (2539: 33-36) กล่าวว่า ความรู้ คือความสามารถในการจดจำ การทวนความจำ ความทรงจำ การจัดกลุ่ม ตัดสินวิเคราะห์ รู้แบบแผน โครงสร้างและทฤษฎีในสิ่งที่ได้ศึกษามา

ชัยสิทธิ์ (2545: 12-13) ได้สรุปแนวคิดของ Bloom ซึ่งได้กล่าวว่า พฤติกรรมด้านความรู้ (Cognitive Domain) จัดเป็นพฤติกรรมส่วนหนึ่งของมนุษย์ เป็นพฤติกรรมด้านความรู้ ความจำ ความสามารถในการใช้ความคิดและสติปัญญา โดยจำแนกพฤติกรรมออกเป็น 6 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความรู้ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นต้นซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้ อาจจะโดยการนึกได้ หรือโดยการมองเห็น ได้ยินก็จำได้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีแก้ปัญหา มาตรฐาน เป็นต้น การจำหรือระลึกได้นี้ไม่ได้ใช้กระบวนการใช้ความคิดซ้ำซ้อน

ขั้นที่ 2 ความเข้าใจ (Comprehension) เมื่อบุคคลได้มีประสบการณ์กับข่าวสารหนึ่งๆ อาจจะโดยการฟัง ได้อ่านหรือได้เขียน เป็นที่คาดว่าบุคคลนั้นจะทำความเข้าใจกับข่าวสารนั้นๆ ความเข้าใจนี้จะแสดงออกในรูปของทักษะ การแสดงความคิดเห็นหรือความสามารถในการแปล การให้ความหมาย และการคาดคะเน

ขั้นที่ 3 การประยุกต์หรือการนำความรู้ไปใช้ (Application)

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ (Analysis)

ขั้นที่ 5 การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง ความสามารถในการนำเอาส่วนประกอบย่อยๆ หลายๆ ส่วนมารวมกันเข้าเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างที่แน่ชัด

ขั้นที่ 6 การประเมิน (Evaluation) หมายถึง ความสามารถในการตัดสินหรือตีค่าหรือประเมินค่าของสิ่งที่พบเห็นว่าถูกต้องและดีงามหรือไม่

สรุปได้ว่า ความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริงหรือเรื่องราวต่างๆ ที่บุคคลได้รับจากการศึกษาค้นคว้า หรือสังเกต แล้วรวบรวมเป็นความจำเก็บสะสมไว้และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่ระลึกได้ หรือออกมาปรากฏให้สังเกตได้และวัดได้ โดยอาศัยความสามารถและทักษะทางสติปัญญา

การวัดความรู้

ชวาล (2526: 201-205) ได้อธิบายเกี่ยวกับการวัดความรู้ไว้ว่าเป็นการวัดสภาพสมองด้านการระลึกออกมาของความจำ ซึ่งเป็นการวัดเกี่ยวกับเรื่องราวที่เคยมีประสบการณ์ หรือเคยรู้เคยเห็น และทำมาก่อนทั้งสิ้น การวัดความรู้ ความจำ สามารถสร้างคำถามวัดสมรรถภาพด้านนี้ได้หลายลักษณะด้วยกัน ลักษณะของคำถามก็แตกต่างกันออกไปตามชนิดของความรู้ ความจำ แต่ก็จะมีลักษณะร่วมอยู่อย่างหนึ่งคือ เป็นคำถามที่ให้ระลึกถึงประสบการณ์ที่ผ่านมาที่จำได้ไม่ว่าจะอยู่ในรูปคำศัพท์ นิยาม ระเบียบแบบแผน หรือหลักการและทฤษฎีต่างๆ

วิธีการวัดผลด้านความรู้อาจกระทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่นิยมโดยทั่วไป คือ วัดโดยใช้แบบทดสอบ หรือข้อสอบ เพราะถือว่าเป็นสิ่งเร้าเพื่อนำไปให้ผู้ถูกสอบ ให้แสดงการตอบสนองออกมาด้วยพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การพูด การเขียน ทำทาง ฯลฯ เพื่อให้สังเกตเห็นหรือนับจำนวนปริมาณได้ เพื่อนำไปแทนอันดับหรือคุณลักษณะของบุคคลนั้น รูปแบบของข้อสอบมี 3 ลักษณะ คือ (ไพศาล, 2526: 35-36)

1. สอบปากเปล่า เป็นการสอบโดยการโต้ตอบด้วยวาจาหรือคำพูดระหว่างผู้ทำการสอบกับผู้ถูกสอบโดยตรงหรือบางครั้งเรียกว่าการสัมภาษณ์

2. ข้อสอบข้อเขียน แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

2.1 แบบความเรียง เป็นแบบที่ต้องการให้ผู้ตอบอธิบายเรื่อง บรรยายเรื่องราวประพันธ์ หรือวิพากษ์วิจารณ์ เรื่องราวเกี่ยวกับความรู้

2.2 แบบจำกัดตอบ เป็นข้อสอบที่ให้ผู้สอบพิจารณาเปรียบเทียบตัดสินข้อความหรือรายละเอียดต่างๆ มี 4 แบบ คือ แบบถูกผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่ และแบบเลือกตอบ

3. ข้อสอบภาคปฏิบัติ เป็นข้อสอบที่ไม่ต้องการให้ผู้สอบตอบสนองออกมาด้วยคำพูดหรือเครื่องหมายใดๆ แต่มุ่งให้แสดงพฤติกรรมด้วยการกระทำจริงๆ มักเป็นข้อสอบในเนื้อหาวิชาที่ต้องการให้ปฏิบัติจริง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวัดความรู้แบบจำกัดตอบ (แบบถูกผิด) มาใช้วัดความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งของนิสิต

แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

ที่มาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 16 ที่มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 11 ตุลาคม 2540 กำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งขึ้น โดยมีเจตนามุ่งเน้นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรจัดการเลือกตั้งที่อยู่นอกเหนือฝ่ายบริหารอันจะเป็นหลักประกันให้กลไกในการเลือกตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปราศจากการแทรกแซงทางการเมืองซึ่งเป็นผลดีต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกฝ่าย ต่อข้าราชการและเจ้าพนักงานผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกตั้งและต่อประชาชน

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ในหมวด 6 รัฐสภา ส่วนที่ 4 คณะกรรมการการเลือกตั้ง มาตรา 136 ถึงมาตรา 148 รวม 13 มาตรา นอกจากนี้ยังบัญญัติสาระที่เกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ในมาตราอื่นๆ อีก 55 มาตรา นอกจากนี้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นก็ยังได้มีการบัญญัติสาระต่างๆ ที่เกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้อีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง [กกต.], 2543: 13)

องค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วยประธานกรรมการเลือกตั้งคนหนึ่งและคณะกรรมการอื่นอีกสี่คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา กรรมการการเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ (กกต., 2543: 14)

1. มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด
2. มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ในวันเสนอชื่อ
3. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
4. ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 106 หรือมาตรา 109 (1) (2) (4) (5) (6) (7) (13) หรือ (14)
5. ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
6. ไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะห้าปีก่อนดำรงตำแหน่ง
7. ไม่เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

การสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 138 และมาตรา 319 ได้ระบุถึงการดำเนินการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ดังนี้ (กกต., 2543: 15)

1. ให้คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง จำนวน 10 คน ซึ่งประกอบไปด้วย ประธานศาลรัฐธรรมนูญ, ประธานศาลปกครองสูงสุด, อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ 4 คน, ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ 4 คน ทำหน้าที่พิจารณาสรรหาและเสนอชื่อกรรมการเลือกตั้งจำนวน 5 คน ต่อประธานวุฒิสภา

2. ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาสรรหาและเสนอชื่อกรรมการเลือกตั้งจำนวน 5 คน ต่อประธานวุฒิสภา

วุฒิสภาลงมติโดยวิธีลงคะแนนลับ ซึ่งห้าคนแรกที่ได้รับคะแนนสูงสุดและมีคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่อยู่ของวุฒิสภาเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้ง และผู้ได้รับเลือกเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการการเลือกตั้ง

สำหรับคณะกรรมการการเลือกตั้งชุดแรก วุฒิสภาต้องดำเนินการเลือกตั้งภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ (ภายในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2540) และคณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการการเลือกตั้งตามข้อ 1 มีจำนวน 9 คน ประกอบด้วยอธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่ง ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ 5 คน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกในสภาผู้แทนราษฎรพรรคละ 1 คน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ 4 คน เป็นกรรมการ ทั้งนี้ วุฒิสภาได้ประชุมและมีมติเลือกกรรมการเลือกตั้งชุดแรก เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2540 และพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2540

การดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 140 และมาตรา 322 ได้ระบุถึงการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ดังนี้ (กต., 2543: 15)

กรรมการการเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปี และดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในวาระเริ่มแรกกรรมการการเลือกตั้ง มีวาระการดำรงตำแหน่งสามปีครึ่ง (สิ้นสุดวาระวันที่ 27 พฤษภาคม 2544) และไม่ต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

การพ้นจากตำแหน่ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 141 และมาตรา 307 ได้ระบุถึงการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ดังนี้ (กต., 2543: 16)

กรรมการการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งตามวาระและพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ตาย
2. ลาออก
3. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 137 หรือมาตรา 139
4. ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
5. วุฒิสภามีมติให้ออกลอนออกจากตำแหน่ง

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สิดา (2546: 14) ได้สรุปบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ดังนี้

1. การบริหารงานเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ
2. การสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยเมื่อมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยเฉพาะเมื่อมีการร้องเรียนหรือคัดค้านว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม
3. การกำกับและสนับสนุนพรรคการเมือง ในหน้าที่ของนายทะเบียน และของผู้บริหารกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง
4. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการเลือกตั้ง ซึ่งรวมถึงการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการตรวจสอบการเลือกตั้ง

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สิดา (2546: 16-19) ได้สรุปถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยแยกตามกฎหมายประเภทต่างๆ ไว้ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช 2540 มีดังนี้

1.1 ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการเลือกตั้ง

1.1.1 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา (มาตรา 144)

1.1.2 การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 327(9))

1.1.3 การออกเสียงประชามติ (มาตรา 144) และ (มาตรา 239(5))

1.2 ประชามติการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนพรรคการเมือง (มาตรา 144)

1.3 ออกประกาศกำหนดทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามกฎหมาย (มาตรา 145(1))

1.4 มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามกฎหมาย (มาตรา 145(2))

1.5 สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจัยชี้ขาดปัญหา หรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมาย (มาตรา 145(3))

1.6 สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้นๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (มาตรา 145(4))

1.7 ประกาศผลการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ (มาตรา 145(5))

1.8 เรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาล พนักงาน อัยการ พนักงานสอบสวน หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่การสืบสวนสอบสวน หรือวินิจัยชี้ขาด (มาตรา 145 วรรคสอง)

1.9 แต่งตั้งบุคคล คณะบุคคล หรือผู้แทนองค์การเอกชนเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย (มาตรา 145 วรรคสาม)

1.10 ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้ง (มาตรา 327(2))

1.11 รับรองและแต่งตั้งผู้แทนองค์การเอกชนเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการเลือกตั้ง (มาตรา 327(9))

2. อำนาจหน้าที่ที่อ้างถึงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พุทธศักราช 2541

2.1 จัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (มาตรา 10(5))

2.2 ดำเนินการหรือประสานงานกับหน่วยราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือสนับสนุนองค์การเอกชนในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (มาตรา 10(9))

2.3 จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อสังเกตเสนอต่อรัฐสภา (มาตรา 10(10))

2.4 แจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวน และให้มีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลเมื่อเห็นว่าผู้ใดกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ หรือพรรคการเมือง (มาตรา 16)

3. อำนาจหน้าที่ที่อ้างตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พุทธศักราช 2541

3.1 ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง

3.1.1 ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมีหนึ่งคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับสมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และดำเนินกิจการที่จำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมีจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง และสถานที่นับคะแนนในเขตเลือกตั้ง การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเพิ่มชื่อและการถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง รวมทั้งมีหน้าที่ในการกำกับดูแลการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลคะแนนเลือกตั้ง

3.1.2 ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งและกรรมการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมาจากการแต่งตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยวิธีการสรรหา

3.2 คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง

3.2.1 จะมีหน่วยเลือกตั้งประมาณ 70,000 หน่วยทั่วราชอาณาจักร กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการสองคน ซึ่งคณะกรรมการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้ง และผู้แทนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ

4. อำนาจหน้าที่ที่อ้างตามถึงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พุทธศักราช 2541

4.1 ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและให้มีอำนาจออกประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (มาตรา 5)

4.2 ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียน ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่รับคำขอจดทะเบียน การจัดตั้ง พรรคการเมือง ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ (มาตรา 6)

4.3 ให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่

บรรลุนิติภาวะ ต่อนายทะเบียน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง และภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

4.4 เมื่อมีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องควบคุมพรรคการเมืองไม่ให้ใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้น เกินวงเงินที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และควบคุมไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินวงเงินที่กฎหมายกำหนด

4.5 พรรคการเมืองเมื่อได้รับการบริจาคเงิน ให้เปิดเผยชื่อผู้บริจาคและจำนวนเงินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

4.6 ให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมืองและการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

4.7 ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง และควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน

4.8 นายทะเบียนประสานงานกับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสถานีวิชิตกระจายเสียงและสถานีโทรทัศน์ของรัฐ ให้จัดสรรเวลาออกอากาศอย่างเท่าเทียมกันให้แก่พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรค โดยคำนึงถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรค เพื่อให้แสดงผลงานของพรรคการเมืองปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสามครั้ง

การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ควบคุม และดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการเลือกตั้ง ตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กำหนดให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ประสานงาน และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการ

เลือกตั้งประจำจังหวัดและหน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในส่วนภูมิภาค และ
ปฏิบัติกรอื่นใดตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
มอบหมาย (สศค., 2546: 19-20)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พ.ศ. 2540 มาตรา 144 และพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ให้อำนาจ
แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสามารถ
สรุปการดำเนินการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่สำคัญออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ส่วนที่ 3 ได้กำหนดเกี่ยวกับเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งไว้ โดย
ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ซึ่งแบ่ง
ออกเป็น

1.1 คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต ผู้ดำเนินการเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้ง มี
ชื่อเรียกรวมๆ กันว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง (ผอ.กต.เขต) 1 คน / เขต

1.1.2 คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง (กต.เขต) ไม่น้อยกว่า 9 คน /
เขต

1.1.3 คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ไม่น้อยกว่า 7 คน / หน่วย

1.1.4 คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง (กนค.) จำนวนที่เหมาะสม / เขต

1.1.5 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รักษาความปลอดภัยประจำหน่วยเลือกตั้ง จำนวนที่
เหมาะสม / หน่วย

1.1.6 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รักษาความปลอดภัยประจำที่นับคะแนนเลือกตั้ง จำนวนที่
เหมาะสม / เขต

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้ง จะต้องแต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง (ผอ.กต.เขต) และเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง (กกต.เขต) ทั้งนี้โดยการสรรหา แต่การสรรหาอาจดำเนินการก่อนที่จะมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่เมื่อสรรหาแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จะต้องรอให้มีพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวก่อนที่จะแต่งตั้ง ผอ.กต.เขต และ กกต.เขต เมื่อหมดภาระหน้าที่ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งนั้นแล้ว ทั้ง ผอ.กต.เขต และ กกต.เขต ก็ จะสิ้นสุดการดำรงตำแหน่งลง

1.2 คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง (กกต.เขต) เป็นผู้กำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งของราษฎร โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1.2.1 ให้ใช้เขตหมู่บ้านหนึ่งเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้ง เว้นแต่ในเขตชุมชนหนาแน่น

1.2.2 ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหน่วยละ 800 คน เป็นประมาณ

จากเกณฑ์ข้างต้น คาดว่าจะมีหน่วยเลือกตั้งประมาณ 80,000 หน่วยทั่วราชอาณาจักร

กกต.เขต เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง (กปน.) ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่า 7 คน เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง กปน. ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการสองคนที่ กกต.เขต แต่งตั้ง และผู้แทนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น หรือส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อเป็นกรรมการ โดยพรรคการเมืองส่งชื่อผู้แทนเพื่อให้ กกต.เขต แต่งตั้งเป็น กปน. ได้พรรคละ 1 คนต่อหน่วยเลือกตั้ง ในกรณีที่ กปน. มีไม่ครบ 7 คน เช่น กรณีที่พรรคการเมืองส่งผู้แทนไม่ถึง 4 คน กกต.เขต จะต้องแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็น กปน. ให้ครบ 7 คน กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ซึ่งเป็นผู้แทนของพรรคการเมือง มิให้ได้รับค่าตอบแทนจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

1.3 คณะกรรมการนับคะแนน คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง (กกต.เขต) เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง (กนค.) ในจำนวนที่เห็นสมควร แต่ถ้าจะให้การนับ

คะแนนเลือกตั้งเป็นไปอย่างรวดเร็ว ก็ควรมีการแบ่งหน้าที่ภายใน กกค. ให้เป็นหลายฝ่ายตามหน้าที่ เช่น ฝ่ายตรวจรับหีบบัตรและเอกสาร ฝ่ายรักษาหีบบัตรและเอกสาร ฝ่ายนับคะแนน ฝ่ายรวมคะแนน เป็นต้น และแต่ละฝ่ายอาจมีการแบ่งเป็นชุดย่อยหลายชุด เช่น ฝ่ายนับคะแนนอาจมีมากกว่า 10 ชุด รวมแล้ว กกค. อาจประกอบด้วยกรรมการประมาณ 300 คน

คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง มีหน้าที่เกี่ยวกับ การนับคะแนนในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้ง สำหรับเขตเลือกตั้งแต่ละแห่ง

กกค.เขต เป็นผู้แต่งตั้ง กกค. โดยใช้วิธีการสรรหาจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น และให้มีผู้แทนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น หรือที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ เป็นกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง ตามจำนวนที่เพียงพอต่อการจัดระบบนับคะแนนด้วย

2. ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง

ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ส่วนที่ 7 ได้กำหนดเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการ สถานที่ ตลอดจนอุปกรณ์สำหรับใช้ลงคะแนนเลือกตั้งไว้ โดยสรุปได้ดังนี้

2.1 การลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า การลงคะแนนล่วงหน้าหรือการเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง เป็นการจัดการเลือกตั้ง เพื่ออำนวยความสะดวก ให้กับผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะต้องอยู่นอกเขตเลือกตั้ง เช่น ทำงาน ศึกษาต่อในต่างจังหวัด หรือ ผู้ที่ย้ายทะเบียนบ้านมายังไม่ถึง 90 วัน สามารถใช้สิทธิลงคะแนนล่วงหน้า ณ ที่เลือกตั้งกลางได้

2.1.1 การลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า แบบลงทะเบียน สามารถลงคะแนนในที่อื่นที่อยู่ปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น สมหญิง มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านจังหวัดหนองคาย แต่มาทำงานที่เชียงใหม่ และไม่สะดวกกลับไปลงคะแนนที่หนองคาย ก็สามารถลงคะแนนล่วงหน้าก่อนวันเลือกตั้งที่เชียงใหม่ได้ โดย

ก. ไม่น้อยกว่า 20 วันก่อนถึงวันเลือกตั้งล่วงหน้า ไปยื่นคำร้องขอลงทะเบียน ต่อ นายอำเภอ (นายทะเบียนอำเภอ) หรือ ปลัดเทศบาล (นายทะเบียนท้องถิ่น) ในจังหวัดเชียงใหม่

โดยใช้ ศ.ส.50 พร้อมแนบสำเนาบัตรประชาชน หรือบัตรมีรูปถ่ายติดอื่นๆ ที่ทางราชการออกให้ และสำเนาทะเบียนบ้าน

ข. ภายใน 5 วัน นับจากวันยื่นคำขอ ไปตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง ซึ่งปิดประกาศเอาไว้ที่หน่วยเลือกตั้งกลาง ของจังหวัดเชียงใหม่

ค. เมื่อถึงวันลงคะแนนล่วงหน้า สมหญิง จะต้องลงคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งกลางของจังหวัดเชียงใหม่ และจะต้องเลือกผู้สมัครที่อยู่ในเขตเลือกตั้งที่จังหวัดหนองคาย ส่วนแบบบัญชีรายนี้นั้นก็เลือกได้ตามปกติ เพราะไม่ว่าอยู่เขตไหนหมายเลขบัญชีรายชื่อพรรคก็จะเป็นหมายเลขเดียวกันทั่วประเทศ

2.1.2 การลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า แบบไม่ลงทะเบียน ต้องกลับไปใช้สิทธิล่วงหน้า ที่ภูมิลำเนาเดิม สมชายมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านที่อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย แต่มาทำงานที่กรุงเทพฯ และสะดวกเดินทางกลับไปลงคะแนนล่วงหน้า ที่เขตของตัวเองในอำเภอโพนพิสัย สมชายก็สามารถแสดงตัวขอใช้สิทธิลงคะแนนล่วงหน้า ที่หน่วยเลือกตั้งกลางของเขตเลือกตั้ง ที่อำเภอโพนพิสัยได้ โดยไม่ต้องยื่นคำร้องใดๆ ส่วนหลักฐาน การแสดงตน สำหรับการลงคะแนนล่วงหน้า ก็เหมือนกับการลงคะแนนปกติ คือ บัตรประชาชน บัตรประชาชนหมคอายุ บัตรมีรูปถ่ายติดอื่นๆ ที่ทางราชการออกให้

2.2 การลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร การเลือกตั้งสำหรับผู้อยู่เขตเลือกตั้ง ผู้อยู่นอกเขตเลือกตั้งมีสิทธิลงคะแนนได้ดังนี้

2.2.1 ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งน้อยกว่า 90 วัน นับถึงวันเลือกตั้งให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกผู้สมัครของเขตเลือกตั้ง ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้าย เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 90 วัน

2.2.2 คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขในการอำนวยความสะดวกเพื่อประกันการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีถิ่นที่อยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งน้อยกว่า 90 วัน นับถึงวันเลือกตั้ง

2.2.3 ผู้มีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักร ลงคะแนนในประเทศที่ตนมีถิ่นที่อยู่ ณ สถานทูต สถานกงสุล หรือที่เลือกตั้งกลางที่เอกอัครราชทูตกำหนด กรณีมีผู้ประสงค์ลงคะแนนน้อยกว่า 500 คน หรือการเดินทางไม่สะดวกเอกอัครราชทูตอาจจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งทางไปรษณีย์ได้

2.3 อุปกรณ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเลือกตั้ง

2.3.1 หีบบัตรเลือกตั้งต้องมีลักษณะที่สามารถมองเห็นภายในได้ง่าย และมีวิธีการปิดผนึกเพื่อป้องกันการเปิดหีบบัตรโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือการนำบัตรใส่ในหีบบัตรหลังจากปิดการลงคะแนนแล้วได้ รวมทั้งต้องมีลักษณะพิเศษเพื่อป้องกันการเปลี่ยนหีบบัตรด้วย

2.3.2 บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจะต้องมีหมายเลขครบถ้วนตามจำนวนผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น และมีช่องทำเครื่องหมายว่าไม่ประสงค์จะลงคะแนนด้วย

2.3.3 บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจะต้องมีหมายเลขของพรรคการเมืองและชื่อ พรรคการเมืองครบทุกพรรคที่ส่งสมัครเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ และมีช่องทำเครื่องหมายว่าไม่ประสงค์จะลงคะแนนด้วย

2.3.4 บัตรเลือกตั้งสำหรับการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้งสำหรับการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ต้องมีลักษณะแตกต่างที่ สามารถจำแนกออกจากกันได้อย่างชัดเจน

2.3.5 หีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้งให้เป็นไปตามลักษณะและขนาดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

2.4 ขั้นตอนในการลงคะแนนเสียง มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

2.4.1 ผู้มาลงคะแนน ต้องลงลายมือชื่อ หรือพิมพ์ลายนิ้วมือในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

2.4.2 ผู้มาลงคะแนนจะได้รับบัตรเลือกตั้ง 2 ใบที่มีสีต่างกัน หลังจากพิมพ์ลายนิ้วหัวแม่มือที่ต้นข้าวของบัตรแล้ว

2.4.3 บัตรเลือกตั้งใบหนึ่งกาได้หนึ่งกากบาท เพื่อเลือกผู้สมัครแบบแบ่งเขต

2.4.4 บัตรเลือกตั้งอีกใบหนึ่งก็ทำได้หนึ่งกากบาท เพื่อเลือกบัญชีรายชื่อพรรค

2.4.5 เมื่อกาบัตรทั้ง 2 ใบแล้ว ผู้มาลงคะแนนหย่อนบัตรด้วยตนเองที่ละใบลงในหีบบัตรเลือกตั้ง

3. ด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง

ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ส่วนที่ 8 ได้กำหนดเกี่ยวกับการนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง โดยสรุปได้ดังนี้

3.1 ขั้นตอนการดำเนินงานหลังปิดการลงคะแนน มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง หรือ กปน. ไม่น้อยกว่า 7 คน ลงรายชื่อในป้ายสำหรับปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้ง จากนั้นให้นำป้ายไปปิดทับช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตร และใส่กุญแจ พร้อมประทับครั้งทับรูปกุญแจ กปน. ไม่น้อยกว่า 7 คน ลงรายชื่อบนหีบบัตร และปิดทับลายมือชื่อทั้งหมดนั้นด้วย เทปกาวใส เพื่อป้องกันการเปลี่ยนหีบบัตร และมัดหีบบัตรเลือกตั้ง ด้วยเชือก แล้วผูกปมเชือกไว้ด้านข้าง และประทับครั้ง ทับปมเชือก หรือวิธีการอื่น เพื่อป้องกันการเปิดหีบบัตร

3.1.2 นำบัตรเลือกตั้งที่ยังไม่ได้ใช้ มานับ พร้อมบันทึกไว้ แล้วใช้โลหะปลายแหลม ตอกทะลุบัตรทุกฉบับ แล้วใช้เชือกร้อยผูกให้เป็นปึกเดียวกัน จากนั้นประทับครั้งทับปมเชือก เพื่อป้องกันไม่ให้เอาบัตรที่เหลืออยู่มาลงคะแนนใหม่ได้

3.1.3 นับจำนวนผู้มาแสดงตนและขอรับบัตร จำนวนบัตรที่เหลือ จัดทำเป็นประกาศ ให้กปน. ทุกคนลงลายมือชื่อและปิดประกาศไว้ ณ ที่เลือกตั้ง 1 ชุด ส่งให้คณะกรรมการนับคะแนน 1 ชุด พร้อมกับรายงานการใช้สิทธิเลือกตั้ง

3.1.4 นำหีบบัตรเลือกตั้ง และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ส่งกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งทันที

3.2 ขั้นตอนการขนส่งหีบ กปน. ไม่น้อยกว่า 5 คน และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย นำหีบบัตรเลือกตั้ง พร้อมบัตรเลือกตั้งที่เหลือ เอกสารที่สำคัญ ส่งคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งทันที และให้ อาสาสมัครสังเกตการณ์การเลือกตั้ง (อสส.) ที่ประจำ ณ ที่เลือกตั้ง เดินทางติดตามไปจนถึงสถานที่นับคะแนนด้วย

3.3 ขั้นตอนการนับคะแนน

3.3.1 คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง (กนค.) ฝ่ายตรวจรับหีบบัตรเลือกตั้ง ทั้งจากที่เลือกตั้งกลาง ที่เลือกตั้งนอกราชอาณาจักร และที่เลือกตั้งในวันเลือกตั้ง ตรวจรับหีบบัตรทั้งหมด จากกปน. ตรวจนับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของหีบบัตร และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 กนค. ฝ่ายนับจำนวนบัตรเลือกตั้ง เปิดหีบบัตรเพื่อเปิดนับจำนวนบัตรที่ลงคะแนนแล้วแต่ละประเภท ว่าถูกต้อง ตรงกับรายงานหรือไม่ จากนั้น ให้ลงรายมือชื่อภายในหีบบัตร แล้วปิดหีบดังเดิม ส่งให้กนค. ฝ่ายรักษาหีบบัตร

3.3.3 กนค. ฝ่ายรักษาหีบบัตร ต้องเก็บรักษาหีบบัตรและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในที่ปลอดภัย จนกว่าจะได้รับหีบบัตรและบัตรเลือกตั้ง ครบทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตนั้นแล้ว จึงส่งมอบให้กนค. ฝ่ายรวมบัตรเลือกตั้ง

3.3.4 กนค. ฝ่ายรวมบัตรเลือกตั้ง มีหน้าที่

1) นำบัตรเลือกตั้ง ออกจากหีบบัตร แล้วแยกประเภทของบัตร แล้วจ่ายให้ กนค. ฝ่ายนับคะแนน ครั้งละ 500 ใบ

2) รับบัตรเลือกตั้งที่นับคะแนนแล้ว ทุก 500 ใบ บรรจุลงในบัตรเลือกตั้ง ก่อนที่จะจ่ายบัตรเลือกตั้ง 500 ใบครั้งต่อไป

การบรรจุบัตรเลือกตั้งที่นับคะแนนแล้ว ให้แยกประเภทบัตรบรรจุในหีบบัตรแต่ละ ใบ แล้วปิดหีบ ส่งให้ กนค. ฝ่ายรักษาหีบบัตร

3.3.5 กนค. ฝ่ายนับคะแนน แบ่งหน้าที่กันดังนี้

คนที่ 1 มีหน้าที่หีบบัตรเลือกตั้ง คลี่บัตรแล้วส่งให้คนที่ 2

คนที่ 2 มีหน้าที่ วินิจฉัยว่าเป็นบัตรดี บัตรเสีย หรือบัตรที่ไม่ลงคะแนน โดยอ่าน ออกเสียง และชื่อบัตร ให้ผู้ที่อยู่ในบริเวณนั้นเห็นด้วย หากเป็นบัตรดี ให้อ่านเลขผู้สมัครที่ได้คะแนน หากเป็นบัตรเสีย ให้กกด.เขต สลักหลังบัตร “ว่าเสีย” และลงลายมือชื่อกำกับไม่น้อยกว่า 3 คน

คนที่ 3 รับบัตรจากคนที่ 2 มาแยกใส่ภาชนะ 3 ใบ ตามประเภทของบัตร

คนที่ 4 จัดคะแนนลงบนกระดานดำ หรือโดยวิธีอื่น เพื่อให้คนในบริเวณนั้น เห็น อย่างชัดเจน โดยจัดคะแนน ทั้งบัตรที่เป็นคะแนน บัตรที่ไม่ลงคะแนน และบัตรเสีย

(หมายเหตุ) ให้ดำเนินการนับเช่นนี้ ทุก 500 ใบ

3.3.6 เมื่อ กนค. ฝ่ายรวมคะแนน ได้รับรายงานผลการนับคะแนนครบทุกชุด ให้นำ คะแนนทั้งหมด มารวมเป็นรายงานผลการรวมคะแนน ของเขตเลือกตั้ง โดยแยกเป็น การเลือกตั้ง แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ แล้วรายงานให้ กกด.เขตทราบ

3.3.7 เมื่อ กกด.เขต ได้ตรวจสอบผลการนับคะแนนแล้ว ให้จัดทำประกาศผลการ นับคะแนน แต่ละประเภทส่งให้ กกด.จว. และ กกด. ทราบโดยเร็ว

3.4 ขั้นตอนการประกาศผลการเลือกตั้ง มีขั้นตอนดังนี้

3.4.1 เมื่อได้ผลการนับคะแนนของการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และผลการคำนวณสัดส่วนจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศว่าผู้สมัครผู้ใดเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ

3.4.2 เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งแล้วให้รับดำเนินการแจ้งผลการเลือกตั้งไปยังรัฐสภาเพื่อทราบ และนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของทุกพรรคการเมืองไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สิทธิพันธุ์ (2531: 156-157) สรุปความหมายของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองว่าเป็นกิจกรรมของประชาชนที่มุ่งจะเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาลในระดับต่างๆ ซึ่งรูปแบบการเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองในแต่ละสังคมย่อมแตกต่างกันไปด้วย

Weiner (1971: 159-204) ได้สรุปนิยามของคำว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ 9 ความหมายด้วยกัน คือ

1. หมายถึง การให้การสนับสนุนและการเรียกร้องต่อผู้นำรัฐบาล เพื่อให้สนองตอบต่อความต้องการใดๆ
2. หมายถึง ความพยายามที่จะสร้างผลกระทบต่อการดำเนินงานของรัฐบาลที่ได้ผลและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น การออกเสียง การยื่นข้อเรียกร้อง การประท้วง การลอบบี้ เป็นต้น
4. หมายถึง การใช้สิทธิเลือกตัวแทนเข้าไปใช้อำนาจแทนตนเอง (Representation)
5. หมายถึง ความรู้สึกแปลกแยกหรือตีตนออกจากระบบการเมือง อันเนื่องมาจากการถูกกีดกันไม่ให้เขาได้มีโอกาสไปมีส่วนร่วม พวกเขามีศักยภาพที่จะกลับเข้ามาแก้ไขเปลี่ยนแปลงระบบการเมือง เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางที่พวกเขาเห็นว่าเหมาะสมหรือยุติธรรมกว่าเก่า
6. หมายถึง กิจกรรมของพวกที่ตื่นตัวในทางการเมือง ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้รวมไปถึงการพูดคุย ถกเถียงปัญหาในทางการเมืองก็ได้ ไม่จำเป็นต้องอยู่ไปจะต้องอยู่ในรูปของการใช้สิทธิเลือกตั้ง
7. หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองทุกชนิดทั้งแบบใช้ความรุนแรงและแบบไม่ใช้ความรุนแรง
8. หมายถึง กิจกรรมทางการเมือง และกิจกรรมที่ต้องการเข้าไปมีอิทธิพลต่อการดำเนินการของข้าราชการนี้ด้วย
9. หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่กระทบต่อการเมืองระดับชาติ แต่บางคนมองว่าจะต้องรวมถึงกิจกรรมที่กระทบต่อองค์กรส่วนท้องถิ่นด้วย

จากความหมายทั้ง 9 ประการดังกล่าว Weiner ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าหมายถึงการปฏิบัติการโดยสมัครใจใดๆ (Any Voluntary Actions) ที่ไม่ว่าจะบรรลุผลสำเร็จหรือไม่ จะมีการจัดองค์การหรือไม่ จะเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องและจะใช้วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้นโยบายสาธารณะ การบริหารนโยบายสาธารณะ และการเลือกผู้นำทางการเมืองในระดับต่างๆ ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

Huntington and Nelson (1976: 4-7) ได้ให้นิยามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่าเป็นกิจกรรมของประชาชนแต่ละคนที่มีความมุ่งหมายเพื่อจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล โดย Huntington ได้เน้นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น หมายถึง เฉพาะการกระทำไม่รวมถึงทัศนคติ เป็นการกระทำของผู้มีส่วนร่วมที่เป็นพลเมืองธรรมดาไม่ใช่ นักการเมืองอาชีพ (Political Professional) เช่น ผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง กิจกรรมทางการเมืองของผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นประชาชนธรรมดา นั้นจะมีลักษณะเป็นช่วงๆ ไม่ต่อเนื่อง (Intermittent) เป็นกิจกรรมที่ไม่เต็มเวลา (Part-Time) และเป็นบทบาทรองจากบทบาทอื่นๆ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังมีความหมายเฉพาะ การกระทำที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล ซึ่งเป็นผู้มีความชอบธรรมในการตัดสินใจแบ่งสรรคุณค่าที่มีอยู่อย่างจำกัดในสังคม ไม่รวมกิจกรรมการกระทำที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อคัดค้านหรือมีอิทธิพลต่อกลุ่มอื่นๆ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล และไม่ว่ากิจกรรมหรือการกระทำนั้นจะสำเร็จผลหรือไม่ก็ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง ลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอาจเป็นไปได้ด้วยความสำนึกของตนเองหรือถูกชักจูงระดมพลังให้เข้าร่วมก็ได้

Milbrath and Goel (1977: 2) อธิบายว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองหมายถึง การกระทำของบุคคลเพื่อพยายามมีอิทธิพลหรือสนับสนุนต่อรัฐบาลและระบบการเมือง จากความหมายนี้ Milbrath จึงเห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองกินความรวมถึงบทบาทของประชาชนในการกระทำใดๆ เพื่อมีอิทธิพลต่อผลที่ออกมาทางการเมือง

สรุปได้ว่า ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็คือ เป็นกิจกรรมต่างๆ ตามความสมัครใจของสมาชิกในสังคมการเมืองที่จะเลือกกระทำ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ต้องการมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย การดำเนินงานของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่นหรือในระดับชาติก็ตาม ซึ่งการกระทำนั้นอาจถูกหรือผิดกฎหมาย อาจใช้หรือไม่ใช้ความรุนแรง กระทำโดยสมัครใจหรือไม่สมัครใจก็ได้

สาเหตุของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ลิตธิพันธ์ (2531: 163-166) ได้อธิบายแนวคิดของ Huntington ถึงสาเหตุของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. เกิดจากขบวนการสร้างความเป็นทันสมัย เป็นผลให้สังคมดั้งเดิมแปรเปลี่ยนไป มีความเป็นเมือง (Urbanization), ความพัฒนาเป็นสังคมอุตสาหกรรม (Industrialization), มีระดับการศึกษาของคนสูงขึ้น ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ทำให้คนเกิดความคาดหวัง ทะเยอทะยานสูงขึ้น อันเป็นผลมาจากการเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Mobilization) ในขณะเดียวกันในสังคมที่ระดับของการพัฒนาการเมืองอยู่ในระดับต่ำไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ความคาดหวังของประชาชนได้ ประชาชนจะเกิดความคับข้องใจ และถ้าความคับข้องใจเหล่านี้ไม่สามารถถูกขจัดออกไปได้ แล้วประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางชนชั้นของสังคม การพัฒนาการทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดชนชั้นกลางและชนชั้นสูงมากขึ้น เมื่อโครงสร้างชนชั้นของคนเปลี่ยนไปจะทำให้ทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองเปลี่ยนไป คือ

- มีความสำนึกในหน้าที่ของตนเองมากขึ้น
- ได้รับข่าวสารทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น
- ตระหนักในผลกระทบที่นโยบายของรัฐบาลมีต่อตนเองมากขึ้น
- มีความสำนึกในฐานะที่เป็นสัตว์การเมือง
- ให้ความสนใจอย่างมากต่อกิจกรรมทางการเมือง

จากทัศนคติและพฤติกรรมดังกล่าว ส่งผลให้คนไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

3. อิทธิพลของปัญญาชนและการคมนาคมสื่อสารแบบใหม่ ในสังคมเกิดใหม่หลายประเทศที่นิสิต ปัญญาชน ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เช่น ประเทศไทยในช่วง 14 ตุลาคม 2516 มีส่วนกระตุ้นให้ประชาชนได้รู้ถึงสิทธิหน้าที่ในฐานะราษฎร นอกจากนี้อิทธิพลจากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ต่างๆ ก็จะถูกใช้เป็นสื่อโฆษณาชวนเชื่อทางการเมืองบ้างในสังคม ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง

4. ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้นำทางการเมือง โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา การขัดแย้งจะมาจากกลุ่มผู้นำเก่าที่มีอำนาจกับกลุ่มผู้นำใหม่เป็นเหตุให้กลุ่มผู้นำใหม่จำเป็นต้องหาทางปลุกระดมประชาชนให้เกลียดชังระบบการเมืองแบบเดิมๆ สร้างความชอบธรรมให้กับระบบการเมืองของตน โดยอ้างว่ายุติธรรมมากกว่าเดิม และท้ายที่สุดแล้วความขัดแย้งนี้มักจะนำไปสู่การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการใช้กำลังรุนแรง

5. รัฐบาลเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องราวในสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของสังคมมากขึ้น ซึ่งในสังคมดั้งเดิมถูกรอบงำไว้ด้วยความเชื่อ ประเพณีที่มองว่าการเมืองเป็นเรื่องของคนชั้นสูง ต่อมาอำนาจรัฐบาลกลางแผ่ขยายมากขึ้นความเจริญกระจายไปสู่ชนบท สิ่งอำนวยความสะดวกเครื่องอุปโภคบริโภค การศึกษา เข้าไปเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนในชนบทมากยิ่งขึ้น จนในที่สุดชาวชนบทก็จะเกิดความสำนึกในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และพยายามเรียกร้องหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่พวกเขาต้องการมากยิ่งขึ้น

6. อิทธิพลของการศึกษา โดยบุคคลที่มีการศึกษาคิดจะยิ่งตระหนักในผลกระทบที่รัฐบาลมีต่อบุคคลแต่ละบุคคล จะติดตามข่าวสารบ้านเมือง จะพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองและพยายามเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

Milbrath and Goel (1977: 30-42) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยแบ่งออกเป็นปัจจัยใหญ่ 2 ประการ คือ

1. ปัจจัยด้านสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อม (Environmental Stimuli) หมายถึง ลักษณะของระบบสังคม (Social System) และสถานการณ์ทางการเมือง (Political Setting) ซึ่งไม่เพียงจะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลเท่านั้น แต่ยังมีส่วนให้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับขอบเขตและทางเลือกต่างๆ ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง บุคคลแต่ละคนแม้จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันก็จะรับรู้เข้าใจจากระบบการเมืองและสังคมได้ไม่เท่ากัน เพราะบุคคลแต่ละคนจะเลือกรับรู้ และเลือกสรรเฉพาะสิ่งเร้าที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของคนเท่านั้น

2. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล (Personal Factor) คือ พันธกรรมความต้องการทางบุคลิกภาพ ความต้องการทางจิตใจและร่างกายและความเชื่อต่างๆ รวมทั้งทัศนคติทางการเมืองของแต่ละคน

ลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ลิตธิพันธ์ (2531: 162) ได้สรุปแนวคิดของ Huntington and Nelson ซึ่งได้แบ่งลักษณะการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความสำนึกของตนเอง (Autonomous Political Participation) หมายถึง ลักษณะที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบใดๆ ด้วยความพึงพอใจของตนเอง เป็นไปโดยความสมัครใจและมองเห็นว่าตนเองสามารถที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างแท้จริง มีความตั้งใจมุ่งหมายที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

2. การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยถูกชักจูง (Mobilized Political Participation) หมายถึง ลักษณะของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่เป็นไปโดยที่ไม่ได้เกิดจากเจตจำนงของตนเอง แต่เกิดจากผู้อื่นปลุกเร้าให้ประชาชนเข้าร่วมในการกระทำกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ เช่น โดยการขู่เข็ญ บังคับ ชักจูง หรือใช้อิทธิพลทางวัตถุ เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพื่อให้เป็นไปตามที่ผู้ปลุกเร้าต้องการ

Barber (1972: 3) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมโดยตรง เป็นลักษณะที่ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการปกครองตนเองโดยตรง เช่น บริหารงาน กำหนดนโยบายและตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยตนเอง

2. การมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม เป็นลักษณะที่ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมแต่ไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการปกครองตนเองโดยตรง โดยการเลือกตั้งตัวแทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกตั้งโดยเสรี แต่กำหนดกลไกเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามาควบคุมติดตามความเคลื่อนไหวของผู้ปกครอง เพื่อให้การปกครองเป็นไปตามความต้องการของประชาชน

รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

Verba, Nie and Kim (1978: 53-54) ได้แบ่งรูปแบบการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมของบุคคลแต่ละคนในการเลือกตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจในการปกครอง สิทธิในการเลือกตั้งจึงอาจนับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการควบคุมรัฐบาล แต่การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งจะแตกต่างไปจากกิจกรรมการเข้ามีส่วนร่วมในรูปแบบอื่นๆ ที่สังคมเป็นผู้กำหนดโอกาสให้ เช่น 4 ปีต่อครั้ง จึงทำให้ความรู้สึกสร้างสรรค์ของคนมีน้อยมาก

2. กิจกรรมการรณรงค์หาเสียง เป็นกิจกรรมในลักษณะเดียวกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่เป็นรูปแบบของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียง กิจกรรมนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ประชาชนอาจใช้เพื่อเพิ่มอิทธิพลที่เขาพึงมีต่อผลของการเลือกตั้งนอกเหนือไปจากเสียง 1 เสียงที่เขาได้จากสิทธิในการเลือกตั้งแล้ว กิจกรรมการรณรงค์หาเสียงนี้นับเป็นกิจกรรมที่ค่อนข้างยากเมื่อเปรียบเทียบกับ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

3. กิจกรรมของชุมชน เป็นกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์การที่ราษฎรร่วมกันดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและการเมือง ในกรณีนี้ราษฎรจะร่วมมือกันเพื่อใช้อิทธิพลต่อการดำเนินงานของรัฐบาล กิจกรรมในรูปแบบนี้เป็นไปอย่างมีเป้าหมายที่แน่นอนและมีอิทธิพลมาก

4. การติดต่อเป็นการเฉพาะ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับราษฎรรายบุคคลไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการเพื่อให้แก้ไขปัญหาใดๆ เฉพาะตัวหรือของครอบครัว กิจกรรมในรูปแบบนี้มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลน้อยมาก

Huntington and Nelson (1976: 12-13) ได้จำแนกรูปแบบของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่ก็ได้เพิ่มเติมบางรูปแบบเพิ่มให้สมบูรณ์และครอบคลุมเนื้อหามากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. กิจกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งรวมถึงการใช้ไปสิทธิเลือกตั้ง และการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งด้วย
2. การล็อบบี้ (Lobby) หมายถึง การเข้าหาเจ้าหน้าที่หรือผู้นำทางการเมือง เพื่อหาทางเข้าไปมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาล โดยให้ข้อมูลต่างๆ เพื่อประโยชน์ของกลุ่มเป็นเกณฑ์
3. กิจกรรมองค์กร เป็นกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มองค์กรใดๆ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเข้าไปมีอิทธิพลต่อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์เฉพาะอย่าง หรืออาจเป็นผลประโยชน์ของส่วนรวมก็ได้
4. การติดต่อ หมายถึง การเข้าหาเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการเป็นการส่วนตัว โดยมุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตัวหรือครอบครัว
5. การใช้กำลังรุนแรง คือ กิจกรรมที่พยายามจะสร้างผลกระทบต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาลโดยการทำร้ายร่างกายหรือทำลายทรัพย์สิน กิจกรรมนี้อาจดำเนินไปโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองหรือมุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองก็ได้

ระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ณรงค์ (2518: 110) ได้จัดระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจากสูงไปต่ำดังนี้

1. เข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น ประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2. สมัครเข้ารับการเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมือง
3. ช่วยในการโฆษณาหาเสียง เช่น แจกใบปลิว
4. การเข้าร่วมโดยทางอ้อม เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ ดูโทรทัศน์เกี่ยวกับข่าวการเมือง ถกเถียงปัญหาทางการเมือง
5. ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

6. ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ไม่รู้ความเป็นไปทางการเมืองเลย

นอกจากนี้ สวนา (2520: 21) ได้จัดแบ่งระดับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองจากน้อยไปหามาก ดังนี้

1. รับฟังข่าวทางการเมือง
2. ออกเสียงลงคะแนน
3. ชักชวนให้ผู้อื่นสนทนาเรื่องการเมือง
4. ชักชวนให้ไปเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง
5. ช่วยโฆษณาให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยการติดป้ายประกาศสนับสนุนหรือประกาศสนับสนุนให้ผู้อื่นทราบโดยทั่วไป
6. ติดต่อแสดงความคิดเห็นหรือข้อเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองหรือนักการเมือง
7. สนับสนุนด้วยการบริจาคเงินให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง
8. ติดตามการหาเสียงของนักการเมือง
9. ช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียง
10. เป็นสมาชิกพรรคที่ทำงานให้พรรคการเมืองเป็นประจำ
11. เข้ามีส่วนร่วมในการวางแผนของพรรคการเมือง
12. ช่วยหาเงินให้พรรค
13. สมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง
14. เป็นเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมืองหรือได้รับเลือกตั้ง

จากการตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเห็นได้ว่า การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งซึ่งรวมถึงกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็น การติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมือง รวมทั้งการแสดงความคิดเห็น การสนทนาประเด็นทางการเมือง ก็ถือว่าเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญรูปแบบหนึ่ง

ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมาอธิบายถึงปัจจัยต่างๆ ที่อาจจะมีผลหรือไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ความหมายของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในกระบวนการทางการเมืองและการปกครอง เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการปกครองประเทศ เจตนานางดังกล่าวปรากฏอยู่ในลักษณะของการเรียกร้อง (Demand) หรือสนับสนุน (Support) ต่อการตัดสินใจทั้งหลายในระบบการเมือง อีกทั้ง การเลือกตั้งยังเป็นพิธีกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งในการปกครองแบบประชาธิปไตย ทำนองเดียวกันกับพิธีกรรมทางศาสนา ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าตนได้ทำหน้าที่พลเมืองดี (Civic-duty) (พรศักดิ์, 2529: 5)

จรรยา และ พรศักดิ์ (2537: 1) ให้ความหมายของการเลือกตั้งว่า การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่ง ซึ่งหมายถึงกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและรัฐบาล เป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องและสนับสนุนให้มีการปฏิบัติจัดทำ หรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมืองและการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน

ไพฑูรย์ (2538ก: 19) ให้ความหมายของการเลือกตั้งว่า หมายถึง การที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้พิจารณาคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคนจากบุคคลหลายๆ คน หรือเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลายๆ บัญชี เพื่อให้ไปทำการอันใดอันหนึ่งแทนตนเองโดยอิสระเสรีและสุจริต

การเลือกตั้งไม่ได้หมายความว่าความจำกัดอยู่เฉพาะแก่การที่ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งไปใช้สิทธิของตนหย่อนบัตรลงคะแนนเพื่อเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรหรือไปบริหารในตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใด ซึ่งถือเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการให้ความชอบธรรมแก่รูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย หรือแก่ตัวผู้ปกครอง แต่การเลือกตั้งยังเป็นการสื่อสารติดต่อกันระหว่างผู้ปกครองและผู้อยู่ใต้ปกครอง เป็นกระบวนการกล่อมเกลางานการเมืองที่สำคัญ เป็นโอกาสที่องค์กรทางการเมืองต่างๆ จะได้เข้าไปสัมผัสและปลุกเร้าประชาชนให้ใช้สิทธิที่จะเลือกทางออกให้แก่สังคม (กระมล, สมบูรณ์ และปรีชา, 2531: 1-2)

เพราะฉะนั้น การเลือกตั้ง จึงหมายถึง กิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ ได้มีส่วนร่วมทางการเมืองที่จะใช้สิทธิของตนเอง เลือกบุคคลที่ตนเองให้ความไว้วางใจไปทำหน้าที่แทนตนเองในสภา

การเลือกตั้งจะมีความหมาย และถือว่าเป็นฐานที่มาของความชอบธรรม จะต้องมີลักษณะตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับเป็นสากล 6 ประการ ดังที่ วิสุทธิ์ (2524: 63-71) กล่าวไว้โดยสรุปดังนี้

1. หลักอิสระแห่งการเลือกตั้ง (Freedom of Election) หมายถึง การแสดงเจตนาจะต้องเป็นไปอย่างอิสระ ปราศจากการบังคับ ข่มขู่ ด้วยประการใดๆ องค์การของรัฐหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ไม่มีอำนาจบังคับให้ประชาชนคนใดคนหนึ่ง ไปหรือไม่ไปออกเสียงเลือกตั้ง
2. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา (Periodic of freedom) หมายถึง การจัดให้มีการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา เพื่อเป็นการให้โอกาสประชาชนได้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปกครอง ซึ่งหากปฏิบัติตามความชอบธรรม เมื่อครบวาระย่อมจะมีโอกาสได้รับการคัดเลือกเข้าไปใหม่
3. หลักการเลือกตั้งที่ยุติธรรม (Genuine Election) หมายถึง เป็นการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ เป็นไปตามตัวบทและเจตนารมณ์ของกฎหมาย ปราศจากการครอบงำ และเล่ห์ทางการเมือง ตลอดจนทั้งการใช้อิทธิพลทางการเมือง เศรษฐกิจ และสถานภาพทางสังคม
4. หลักการใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นการทั่วไป (Universal Suffrage) หมายถึง การให้สิทธิเลือกตั้งแก่ประชาชนโดยทั่วไป ไม่มีการกีดกัน หรือจำกัดสิทธิบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นพิเศษ เนื่องจากเพศ ผิว สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม เว้นแต่กรณีที่มีข้อจำกัดอันเป็นที่รับรองกันทั่วไป เช่น ไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่ เด็ก บุคคลวิกลจริต หรือมีจิตบกพร่อง เป็นต้น
5. หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (Equal Suffrage) หมายถึง การมีสิทธิเลือกตั้งของประชาชนมีความสำคัญและได้รับการยอมรับโดยเท่าเทียมกัน ไม่ว่าผู้เลือกตั้งนั้นจะมีสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างไร หลักการที่ใช้เป็นมาตรการในการให้ความเสมอภาคก็คือ การให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคนหนึ่งๆ มีคะแนนเสียงเพียง 1 คะแนน (One Man, One Vote) และคะแนนเสียงทุกคะแนนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน

6. หลักการลงคะแนนด้วยวิธีลับ (Secret Voting) กล่าวคือ การออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด เอกสิทธิ์นี้จะได้รับการปกป้อง พิทักษ์ ก็โดยการออกเสียงวิธีลับ

ความสำคัญของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้ง เป็นกระบวนการทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยซึ่งเชื่อว่าอำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของประชาชน อันขัดแย้งกับการปกครองระบอบเดิมที่ถือถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือคณะบุคคล โดยอ้างลัทธิเทวสิทธิ์ เป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมแก่อำนาจปกครองของตน การเลือกตั้งเป็นการสร้างความชอบธรรมแก่อำนาจการปกครองให้เป็นที่ไปโดยสันติในประเทศที่มีพรรคการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรค เป็นการยุติข้อขัดแย้งในระบบการเมืองนั้นๆ การเลือกตั้งที่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ กติกาดังกล่าว จะทำให้คู่ต่อสู้ทางการเมืองยอมรับผลการเลือกตั้ง โดยฝ่ายแพ้ก็จะหาทางเอาชนะในคราวต่อไปตามวิถีทาง กฎเกณฑ์ และกติกาที่ได้กำหนดไว้ วิธีการเช่นนี้จะช่วยให้การสืบทอดอำนาจทางการเมืองการปกครองเป็นไปอย่างสันติวิธี ไม่ต้องอาศัยวิธีการที่ไม่ชอบธรรม เช่น การปฏิวัติ รัฐประหาร และกระบวนการสับเปลี่ยนอำนาจทางการเมืองการปกครอง โดยการเลือกตั้งนี้ ยังเป็นกลไกสำคัญที่จะคอยเตือนสำนึกของผู้แทนราษฎรให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อประชาชนอยู่เสมอ เพราะประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินอนาคตทางการเมืองด้วยการเลือกหรือไม่เลือกผู้แทน ให้กลับมาทำหน้าที่อีกครั้ง ด้วยเหตุนี้ ผู้ปกครองในระบบประชาธิปไตยจึงต้องจัดให้มีการเลือกตั้งเพื่อแสวงหาความชอบธรรมในอำนาจปกครองให้แก่ตนเอง (ศุภรัตน์, 2544: 41)

กระมล และคณะ (2531: 19) ได้สรุปความสำคัญของการเลือกตั้งที่มีต่อการเมืองการปกครองไว้ดังนี้

1. เป็นการเลือกตั้งผู้ปกครอง หรือรัฐบาล ที่จะมาทำการปกครอง
2. เป็นการห้ามลือทางการเมือง
3. เป็นกลไกเชื่อมโยงความต้องการของประชาชนเข้ากับนโยบายสาธารณะ
4. สร้างความชอบธรรมทางการเมืองให้แก่ผู้ปกครอง
5. ลดความตึงเครียดและความขัดแย้งทางการเมืองและสังคม
6. ทำให้เกิดบูรณาการทางการเมือง

7. ทำให้เกิดการระดมมวลชนเข้าสู่ระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และทำให้ประชาชนเห็นความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองดี

วิธีการเลือกตั้ง

พินิจจรรย์ (2534: 726) ได้สรุปถึงวิธีการเลือกตั้งว่ามี 2 วิธี คือ

1. การเลือกตั้งโดยตรง (Direct Election) หมายถึง การเลือกตั้งที่ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ใช้วิจารณญาณของตน เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละตำแหน่งโดยตรง เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทย
2. การเลือกตั้งโดยทางอ้อม (Indirect Election) หมายถึง การที่ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเลือกคณะบุคคลคณะหนึ่งเข้าทำหน้าที่เลือกตั้งแทนตน สำหรับประเทศไทยมีการเลือกตั้งทางอ้อมเพียงครั้งเดียว คือ การเลือกตั้งครั้งแรกในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2576

ประเภทของการเลือกตั้ง

วัชร (2540: 10-11) ได้สรุปประเภทของการเลือกตั้งตามที่มาของการเลือกตั้ง โดยแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การเลือกตั้งทั่วไป (General-Election) หมายถึง การเลือกตั้งที่ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศมาลงคะแนนเสียงพร้อมๆ กัน โดยจะจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปได้ใน 2 กรณี คือ ครบวาระที่จะต้องมีการเลือกตั้ง และยุบสภาผู้แทนราษฎร
2. การเลือกตั้งซ่อม (By-Election) หมายถึง การเลือกตั้งในกรณีที่ผู้แทนราษฎรขาดจากสมาชิกภาพ เช่น ตาย ลาออก หรือเพราะเหตุอื่นๆ ก็จะมีการเลือกตั้งซ่อมให้ได้ผู้แทนราษฎรมาแทนที่ผู้ที่พ้นสภาพการเป็นผู้แทนราษฎร

ระบบการเลือกตั้ง

การเลือกตั้ง เป็นกลไกสำคัญที่จะได้มาซึ่งตัวแทนของประชาชนไปทำหน้าที่ เป็นผู้ใช้อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ จึงได้มีความพยายามพัฒนาระบบและวิธีการเลือกตั้งให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศอยู่เสมอ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบและวิธีการเลือกตั้ง ต้องสามารถสนองตอบหลักเกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับเป็นสากล 6 ประการ ดังกล่าว คือ ความเป็นอิสระ มีการกำหนดระยะเวลา มีความยุติธรรม มีสิทธิเลือกตั้งเป็นการทั่วไป มีความเสมอภาค และเป็นการลงคะแนนลับ ระบบการเลือกตั้งอาจพิจารณาได้จากวิธีแบ่งเขตเลือกตั้ง และวิธีการคิดคะแนนดังต่อไปนี้ (ศุภรัตน์, 2544: 43-46)

1. พิจารณาจากวิธีแบ่งเขตเลือกตั้ง

1.1 การแบ่งเขตละหนึ่งคน (Single Member Constituency) หมายถึง การแบ่งเขตเลือกตั้งให้มีผู้แทนราษฎรได้เพียงคนเดียว หรือเรียกว่า การเลือกตั้งแบบคนเดียว ลงคะแนนได้หนึ่งคะแนน (One Man, One Vote) การจัดการเลือกตั้งวิธีนี้ จะต้องแบ่งเขตเลือกตั้งให้มีจำนวนประชากรตามสัดส่วนสำหรับผู้แทนเพียงคนเดียว โดยคำนึงถึงการแบ่งเขตการปกครองและลักษณะภูมิประเทศด้วย

1.2 การแบ่งเขตละหลายคน (Multi Member Constituency) หมายถึง การแบ่งเขตเลือกตั้งให้แต่ละเขตมีผู้แทนราษฎรได้มากกว่าหนึ่งคน ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งแต่ละคน สามารถเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ตามจำนวนผู้แทนราษฎรที่เขตเลือกตั้งนั้นพึงจะมี

2. พิจารณาจากวิธีการคิดคะแนน

2.1 การเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก (Majority Election System) ผู้สมัครที่จะได้เป็นผู้แทนราษฎรจะต้องได้คะแนนเสียงมากกว่าผู้สมัครอื่นๆ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 ระบบ

2.1.1 แบบเสียงข้างมากอย่างง่าย (Simple Majority System) หมายถึง การตัดสินผู้ได้รับการเลือกตั้งจากการได้คะแนนสูงสุดและรองลงมาตามลำดับตามจำนวนที่นั่งที่พึงจะมีในเขตนั่น โดยไม่คำนึงว่าคะแนนที่ได้รับจะเป็นร้อยละเท่าไรของผู้มีสิทธิลงคะแนนหรือผู้ลงคะแนน

ทั้งหมด ซึ่งบางครั้งผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งอาจจะได้คะแนนน้อยมาก แต่เป็นคะแนนที่มากที่สุดเท่านั้นเอง ความเป็นตัวแทนที่เป็นอุดมคติจึงขึ้นอยู่กับจำนวนผู้มาลงคะแนน

2.1.2 แบบเสียงข้างมากสองรอบ (Absolute Majority System) เป็นการเลือกแบบแบ่งเขต แต่ละเขตมีผู้แทนได้หนึ่งคน ผู้ที่จะได้รับเลือกตั้งต้องได้คะแนนเสียงข้างมากเกินกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งที่เป็นบัตรดีในการเลือกตั้งรอบแรก และหากยังไม่ชนะกันโดยเด็ดขาด หรือผู้หนึ่งผู้ใดได้คะแนนเสียงเกินร้อยละ 50 ก็จะมีการลงคะแนนครั้งที่สอง ซึ่งจะเป็นการลงคะแนนเสียงแบบง่าย ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าก็จะเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง จึงมีคำกล่าวว่า ในรอบแรกเราเลือกผู้ที่เราต้องการเลือก ในรอบสองเราคัดผู้ที่เราไม่ต้องการออก

2.1.3 แบบผสมระหว่างเสียงข้างมากอย่างง่าย และเสียงข้างมากสองรอบ (Alternative of Preferential Voting System) ใช้ในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเขตละหนึ่งคน โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งแต่ละคนเลือกผู้สมัครรับเลือกเป็นอันดับที่ 1, 2, 3... ถ้าผู้สมัครหมายเลขหนึ่งจำนวนน้อยที่สุดจะถูกตัดออกไป และเอาคะแนนเสียงผู้สมัครรับเลือกตั้งกลุ่มนี้ให้ผู้สมัครหมายเลขอื่นๆ เป็นลำดับที่สอง รวมกับคะแนนหมายเลขที่หนึ่งของตน จนได้ผู้สมัครคนหนึ่งคนใดได้คะแนนเกินร้อยละ 50 เป็นผู้แทนราษฎร

2.2 การเลือกตั้งระบบสัดส่วน (Proportional Representation Election) เป็นระบบที่คิดค้นขึ้นเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในระบบการเลือกตั้งแบบอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้ว เชื่อกันว่าเป็นระบบการเลือกตั้งที่ให้ความสำคัญแก่พรรคการเมืองทุกพรรค และเป็นการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น เหมาะสำหรับการจัดเขตเลือกตั้งแบบรวมเขต หลังการเลือกตั้งให้แต่ละพรรคการเมืองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เป็นจำนวนตามสัดส่วนของคะแนนเสียงที่ได้รับ

การเลือกตั้งของประเทศไทย

นับแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ประเทศไทยได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476 และต่อมาในอีกหลายครั้ง ทั้งการเลือกตั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่วนสมาชิกวุฒิสภาซึ่งได้รับการแต่งตั้งมาโดยตลอดก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงให้มาจากการ

เลือกตั้ง ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 โดยมีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2543

วิธีการเลือกตั้งที่ได้นำมาใช้ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย จากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทยในอดีตนั้น พบว่าประเทศไทยได้เคยใช้วิธีเลือกตั้งมาแล้วทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม และทั้งวิธีแบ่งเขตหรือรวมเขต เพื่อหาวิธีที่อำนวยความสะดวกแก่การเสริมสร้างประชาธิปไตย แต่ไม่อาจพิจารณาให้แน่ชัดลงไปได้ว่า วิธีใดจะก่อให้เกิดผลในด้านที่ประชาชนจะสนใจมาใช้สิทธิของตนมากกว่ากัน อย่างไรก็ดี พอสรุปได้ว่าวิธีการเลือกตั้งแบบรวมเขตหรือแบ่งเขตไม่มีผลต่อการที่ประชาชนจะใช้สิทธิมากหรือน้อย แต่อาจมีผลต่อยุทธวิธีของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง ในแง่การณรงค์หาเสียงจากเขตที่เคยสร้างความยินยอมไว้แก่ประชาชนและมีผลต่อทางราชการในแง่ที่ถ้าจะจัดให้มีการแบ่งเขตแล้ว การลงคะแนนของผู้เลือกตั้ง การนับคะแนนของกรรมการตรวจคะแนน จะมีผลเสร็จเร็วขึ้นกว่าการจัดให้มีการเลือกตั้งรวมเขต

การเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. 2517 ได้ถือเอาวิธีการแบ่งเขตเป็นเกณฑ์ แต่ในทางปฏิบัติได้อนุโลมกำหนดเอาจังหวัดหนึ่งๆ เป็นเขตเลือกตั้งทุกจังหวัด ซึ่งอาจทำให้เห็นว่าการเลือกตั้งในลักษณะเช่นนี้ เป็นการเลือกตั้งตามวิธีรวมเขตเลือกตั้ง ซึ่งมีได้แบ่งให้เป็นเขตที่มีผู้แทนราษฎรได้เขตละหนึ่งคน จากการเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. 2519 จะเห็นว่าโดยหลักการแล้วถือเอาวิธีการแบ่งเขต แต่ในทางปฏิบัตินั้น เพื่อการประหยัดและความสะดวก จึงได้กำหนดให้แต่ละจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งรวม และในแต่ละจังหวัดแบ่งออกเป็นเขตๆ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงหลักการสำคัญที่พยายามจะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงทุกคนมีสิทธิออกเสียงได้โดยสะดวก แม้ว่าจะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างผู้ออกเสียงเลือกตั้งบ้างก็ตาม เช่น บางเขตอาจมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้แทนได้ 2 คน แต่บางเขตมีสิทธิออกเสียงเลือกผู้แทนได้ 3 คน

ประเทศไทยใช้ระบบเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากรอบเดียวมาตั้งแต่ พ.ศ. 2476 จนกระทั่งเมื่อเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ระบบการเลือกตั้งของประเทศไทยก็เปลี่ยนแปลงเป็นระบบการเลือกตั้งแบบผสม ระหว่างแบบแบ่งเขตที่นำวิธีการคิดคะแนนแบบเสียงข้างมากรอบเดียวหรือเสียงข้างมากอย่างง่าย ผสมกับแบบรวมเขตที่นำวิธีการคิดคะแนนตามระบบสัดส่วนหรือแบบบัญชีรายชื่อ (Party List) โดยมีเขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้งเขตเดียว (Nation List) (ศุภรัตน์, 2544: 46-47)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมพล (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนายกเทศมนตรีต่อบทบาทของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการปฏิรูปการเมือง ผลการศึกษาพบว่า เพศและรายได้ มีผลต่อความคิดเห็นของนายกเทศมนตรีต่อบทบาทของคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการปฏิรูปการเมือง

พชร (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่องภาพลักษณ์คณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามทัศนะของ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการ การเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับทัศนะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีต่อภาพลักษณ์ คณะกรรมการการเลือกตั้ง

เอกวัฒน์ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี ต่อ ระบบการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ความรู้ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา และความรู้ความเข้าใจในระบบการเลือกตั้ง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความ คิดเห็นของประชาชนที่มีต่อระบบการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ศุภชัย (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ของนิสิตนักศึกษาไทย ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่าคณะ ที่ศึกษามีผลต่อการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งของนิสิต

อดิศักดิ์ (2542) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อวิธีเลือกตั้งแบบบัญชี รายชื่อ ศึกษากรณีประชาชนในเขตบางซื่อ ผลการศึกษาพบว่าเพศ รายได้ ความรู้เกี่ยวกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เป็น ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ

เดชวิญญู (2539) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด ผลการศึกษาพบว่า ภูมิลำเนา เป็น ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนิสิตชั้นปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการตรวจเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระในการวิจัยในครั้งนี้จากผลงานวิจัยของ พชร ถนอมทรัพย์ (2545) เอกวัฒน์ หอมเศรษฐี (2545) ศุภชัย ทาคำ (2544) อติศักดิ์ ชื่นชู (2542) และเดชวิษณุ ภูเจริญ (2539) และผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Oskamp (1977) และจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 มาใช้กำหนดรูปแบบความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นตัวแปรตาม โดยปรับให้มีความเหมาะสมกับการวิจัยในครั้งนี้ ดังนั้นผู้วิจัยได้นำตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร และตัวแปรตาม 1 ตัวแปร มาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ศึกษา คือ ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1. เพศ
2. ภูมิฐานะ
3. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน
4. คณะที่ศึกษา
5. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง
6. ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตัวแปรตาม

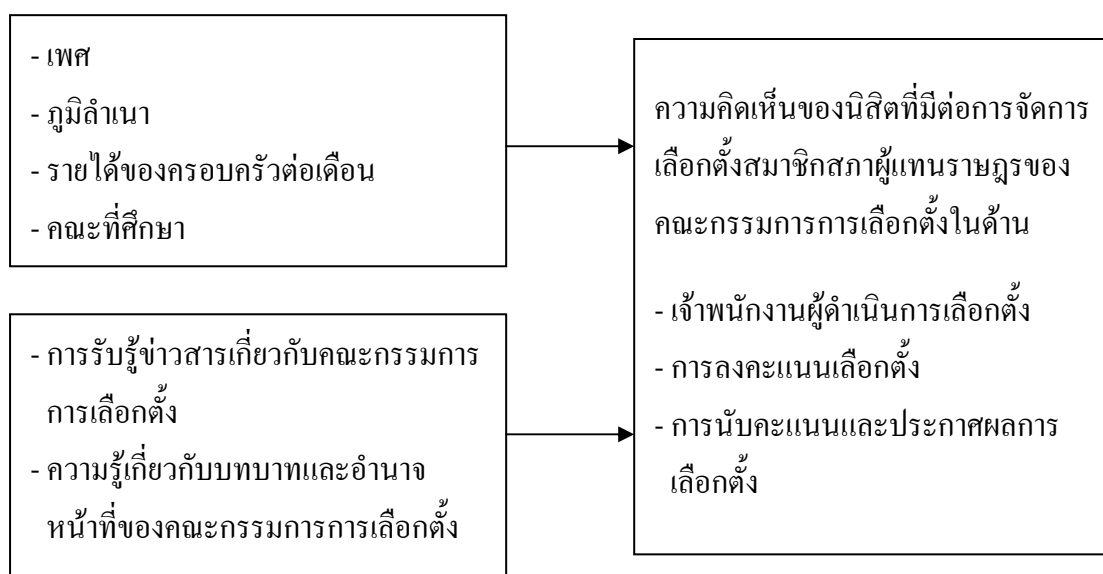
ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้าน

1. เจ้าหน้าที่งานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง
2. การลงคะแนนเลือกตั้ง
3. การนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานการวิจัย

1. นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างกัน
2. นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างกัน
3. นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างกัน
4. นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีคณะที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างกัน
5. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
6. ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ทั้งนี้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จาก 13 คณะ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคปลายปีการศึกษา 2548 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 17,717 คน

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมด้วยการใช้สูตรของ Yamane's โดยใช้สูตรดังนี้ (สุพัตรา, 2546: 158-159)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยในการศึกษานี้กำหนดให้เท่ากับ .05)

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า} \quad n &= \frac{17,717}{1 + (17,717 \times 0.05^2)} \\ &= 391.1\end{aligned}$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 391 คน

การสุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 ทำการหาจำนวนนิสิตที่ต้องการสุ่มในแต่ละคณะ โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนิสิตในแต่ละคณะ และในแต่ละชั้นภูมิจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม/ชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่มชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน และจำนวนสัดส่วนตัวอย่างนิสิต (นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง)

(หน่วย: คน)

คณะ	จำนวนนิสิต	จำนวนสัดส่วนตัวอย่างนิสิต
สายวิทยาศาสตร์		
เกษตร	662	15
ประมง	873	19
วนศาสตร์	992	22
วิทยาศาสตร์	2,333	52
วิศวกรรมศาสตร์	4,326	95
สถาปัตยกรรมศาสตร์	219	5
สัตวแพทยศาสตร์	361	8
อุตสาหกรรมเกษตร	1,270	28
สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์		
บริหารธุรกิจ	1,573	35
มนุษยศาสตร์	1,379	30
เศรษฐศาสตร์	1,544	34
ศึกษาศาสตร์	959	21
สังคมศาสตร์	1,226	27
รวม	17,717	391

ที่มา: สำนักทะเบียนและประมวลผล (2548)

ดังนั้น การสุ่มตัวอย่างจากนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จาก 13 คณะ ซึ่งแยกคณะออกเป็น 2 กลุ่ม คือ คณะสายวิทยาศาสตร์กับคณะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สามารถแสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้ดังตารางที่ 1

ขั้นที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เมื่อผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามคณะแล้วคิดสัดส่วนต่อจำนวนนิสิตของแต่ละคณะ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่าไรแล้วก็ทำการจับสลากเลือกกลุ่มตัวอย่างจากรายชื่อทั้งหมดของนิสิตแต่ละคณะตามสัดส่วนที่กำหนดได้ข้างต้น โดยไม่มีการทดแทน (Without Replacement)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร หนังสือ แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นแนวทางจัดทำแบบสอบถามโดยแบ่งรายละเอียดแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในเรื่อง เพศ ภูมิลำเนา รายได้ของครอบครัว และคณะที่ศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยผู้วิจัยใช้คำถามแบบมาตรวัด (Rating Scale) โดยเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

<u>ระดับการรับรู้ข่าวสารต่อสัปดาห์</u>	<u>ค่าคะแนน</u>
ทุกวัน	5
5-6 วัน	4
3-4 วัน	3
1-2 วัน	2
ไม่ได้รับ	1

เมื่อทำการรวบรวมคะแนนที่ได้ทั้งหมดแล้วมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการแปลงข้อมูลในภาพรวมและรายชื่อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ ดังนี้

<u>ระดับการรับรู้ข่าวสาร</u>	<u>ค่าคะแนน</u>
สูง	3.67 – 5.00
ปานกลาง	2.34 – 3.66
ต่ำ	1.00 – 2.33

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดการแปลความหมายการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายความว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง อยู่ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายความว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายความว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง อยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ของนิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยผู้วิจัยใช้คำถามแบบจำกัดตอบ (แบบถูกผิด) โดยเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

<u>ระดับความรู้</u>	<u>ค่าคะแนน</u>
ตอบถูก	1
ตอบผิด	0

เมื่อทำการรวบรวมคะแนนที่ได้ทั้งหมดแล้วมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการแปลงข้อมูลในภาพรวมและรายข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{1 - 0}{3} = 0.33$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ ดังนี้

<u>ระดับความรู้</u>	<u>ค่าคะแนน</u>
สูง	0.67 – 1.00
ปานกลาง	0.34 – 0.66
ต่ำ	0.00 – 0.33

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดการแปลความหมาย ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.33 หมายความว่านิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง อยู่ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 0.34 – 0.66 หมายความว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.67 – 1.00 หมายความว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง อยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ของนิสิตใน 3 ด้าน คือ

1. ด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง
2. ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง
3. ด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง

โดยผู้วิจัยใช้คำถามแบบวัดความคิดเห็น Likert's Scale โดยเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

<u>ระดับความคิดเห็น</u>	<u>ข้อความเชิงบวก</u>	<u>ข้อความเชิงลบ</u>
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เมื่อทำการรวบรวมคะแนนที่ได้ทั้งหมดแล้วมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการแปลงข้อมูลในภาพรวมและรายชื่อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ ดังนี้

<u>ระดับความคิดเห็น</u>	<u>ค่าคะแนน</u>
มาก	3.67 – 5.00
ปานกลาง	2.34 – 3.66
น้อย	1.00 – 2.33

จากเกณฑ์ดังกล่าวผู้วิจัยกำหนดการแปลความหมาย ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายความว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีความคิดเห็นที่ไม่ดีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67 หมายความว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีความคิดเห็นค่อนข้างดีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00 หมายความว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับการวิจัยไปทดสอบความแม่นยำ (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability)

1. การหาความแม่นยำ (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการตรวจสอบและแก้ไขให้มีความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบ (Pre-Test) กับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน แล้วจึงนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิธีการหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) โดยในส่วน of ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ใช้วิธีการของ Kuder-Richardson's Method โดยใช้สูตร KR21 (วัลลภ, 2547: 118) ในขณะที่ความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ใช้วิธีของ Cronbach (บุญเรียง, 2533: 183-193) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7130

2.2 ความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ .8375 และจำแนกค่าความเชื่อมั่นของความคิดเห็นในแต่ละด้านได้ดังนี้

2.2.1 ด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8387

2.2.2 ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8102

2.2.3 ด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ

.8243

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวนทั้งสิ้น 391 ชุด ไปสอบถามกับนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามให้กับนิสิตด้วยตนเอง และรอรับแบบสอบถามที่ทำเสร็จสมบูรณ์กลับมาด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์โดยนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาทั้งหมดมาวิเคราะห์ และประมวลผลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (Statistical Software)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายข้อมูลปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
3. ค่า t-test ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ ที่มีการแบ่งเกณฑ์เป็น 2 กลุ่ม
4. ค่า F-test ใช้ในการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป

5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ใช้หาความสัมพันธ์และทิศทางของความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษามีลักษณะข้อมูลอยู่ในระดับมาตราส่วน (Ratio Scales) หรือระดับอันตรภาค (Interval Scales) โดยกำหนดระดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีเกณฑ์ ดังนี้ (ชูศรี, 2544: 316)

- 4.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 – 0.30 เท่ากับ มีระดับความสัมพันธ์ต่ำ
- 4.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31 – 0.70 เท่ากับ มีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง
- 4.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 – 1.00 เท่ากับ มีระดับความสัมพันธ์สูง

สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และ แบ่งเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง

ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละ ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

(n = 391)		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	149	38.1
หญิง	242	61.9
ภูมิลำเนา		
ต่างจังหวัด	185	47.3
กรุงเทพมหานคร	206	52.7
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
ไม่เกิน 10,000 บาท	52	13.3
10,001 – 20,000 บาท	63	16.1
20,001 – 30,000 บาท	83	21.2
มากกว่า 30,000 บาท	193	49.4
คณะที่ศึกษา		
คณะสายวิทยาศาสตร์	244	62.4
คณะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	147	37.6

จากตารางที่ 2 พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.9 โดยส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ใน กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 52.7 สำหรับรายได้ของครอบครัวต่อเดือนนั้นส่วนใหญ่มิรายได้มากกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 49.4 รองลงมาได้มีรายได้ 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.2 และมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.3 ส่วนคณะที่ศึกษานั้น ส่วนใหญ่จะศึกษาอยู่ในคณะสายวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 62.4

ส่วนที่ 2 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประเภทของสื่อ	จำนวนวันที่ได้รับข่าวสาร/สัปดาห์					$\bar{X}$ (S.D)	ระดับ การรับรู้ ข่าวสาร
	ทุกวัน	5-6 วัน	3-4 วัน	1-2 วัน	ไม่ได้รับ		
1. วิทยุ	62 (15.9)	36 (9.2)	68 (17.4)	134 (34.3)	91 (23.3)	2.60 (1.36)	ปาน กลาง
2. โทรทัศน์	141 (36.1)	77 (19.7)	91 (23.3)	64 (16.4)	18 (4.6)	3.66 (1.25)	ปาน กลาง
3. หนังสือพิมพ์	64 (16.4)	64 (16.4)	118 (30.2)	102 (26.1)	43 (11.0)	3.01 (1.23)	ปาน กลาง
4. นิตยสาร / วารสาร	4 (1.0)	20 (5.1)	67 (17.1)	156 (39.9)	144 (36.8)	1.94 (0.91)	ต่ำ
5. โปสเตอร์ / แผ่นพับ	4 (1.0)	15 (3.8)	41 (10.5)	149 (38.1)	182 (46.5)	1.75 (0.87)	ต่ำ
6. อินเทอร์เน็ต	41 (10.5)	57 (14.6)	102 (26.1)	105 (26.9)	86 (22.0)	2.65 (1.26)	ปาน กลาง
7. การพูดคุยกับบุคคล อื่นๆ	100 (25.6)	54 (13.8)	77 (19.7)	99 (25.3)	61 (15.6)	3.08 (1.43)	ปาน กลาง
รวม						2.67 (0.79)	ปาน กลาง

จากตารางที่ 3 โดยภาพรวมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเป็นการรับรู้ข่าวสารจากโทรทัศน์มากที่สุด ($\bar{X} = 3.66$) รองลงมา ได้แก่ การพูดคุยกับบุคคลอื่นๆ ($\bar{X} = 3.08$) และหนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 3.01$) ตามลำดับ

ส่วนการรับรู้ข่าวสารทางโปสเตอร์/แผ่นพับมีน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.75$) รองลงมา ได้แก่ นิตยสาร/วารสาร ($\bar{X} = 1.94$) และวิทยุ ($\bar{X} = 2.60$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(n = 391)				
คำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด	$\bar{X}$ (S.D)	ระดับ ความรู้
1. กกต. มีหน้าที่บริหารงานเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ	381 (97.4)	10 (2.6)	0.97 (0.16)	สูง
2. กกต. มีหน้าที่ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น	360 (92.1)	31 (7.9)	0.92 (0.27)	สูง
*3. กกต. ไม่มีหน้าที่ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการออกเสียงประชามติ	218 (55.8)	173 (44.2)	0.56 (0.50)	ปานกลาง
4. กกต. มีหน้าที่ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้ง	278 (71.1)	113 (28.9)	0.71 (0.45)	สูง
*5. กกต. ไม่ได้เป็นผู้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	218 (55.8)	173 (44.2)	0.56 (0.50)	ปานกลาง
6. กกต. มีหน้าที่ประกาศผลการเลือกตั้งและออกเสียงประชามติ	335 (85.7)	56 (14.3)	0.86 (0.35)	สูง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 391)				
คำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด	$\bar{X}$ (S.D)	ระดับ ความรู้
7. กกด. มีอำนาจสืบสวน สอบสวน และวินิจฉัยเมื่อมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	346 (88.5)	45 (11.5)	0.88 (0.32)	สูง
*8. กกด. ไม่สามารถสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้	287 (73.4)	104 (26.6)	0.73 (0.44)	สูง
9. กกด. สามารถเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ เพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่การสืบสวน สอบสวน หรือวินิจฉัยชี้ขาด	343 (87.7)	48 (12.3)	0.88 (0.33)	สูง
10. กกด. มีอำนาจรับรองแต่งตั้งผู้แทนองค์กรเอกชนเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการเลือกตั้ง	289 (73.9)	102 (26.1)	0.74 (0.44)	สูง
11. กกด. มีหน้าที่จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อเสนอต่อรัฐสภา	307 (78.5)	84 (21.5)	0.79 (0.41)	สูง
12. กกด. มีอำนาจในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง และควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน	234 (59.8)	157 (40.2)	0.60 (0.49)	ปานกลาง
13. กกด. มีอำนาจในการควบคุมไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินวงเงินที่กฎหมายกำหนด	301 (77.0)	90 (23.0)	0.77 (0.42)	สูง
*14. กกด. ไม่มีหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการเลือกตั้ง	298 (76.2)	93 (23.8)	0.76 (0.43)	สูง
*15. กกด. ไม่มีหน้าที่ให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	278 (71.1)	113 (28.9)	0.71 (0.45)	สูง
รวม			0.76 (0.12)	สูง

* หมายถึง คำถามที่ตอบว่าไม่ใช่ (เป็นคำตอบที่ถูกต้อง)

จากตารางที่ 4 โดยภาพรวมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 0.76$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีผู้ตอบถูกมากที่สุด คือ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่บริหารงานเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 0.97$) รองลงมาได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ($\bar{X} = 0.92$) คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสืบสวน สอบสวน และวินิจฉัย เมื่อมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 0.88$) คณะกรรมการเลือกตั้งสามารถเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้อธิบายคำ เพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่การสืบสวน สอบสวน หรือวินิจฉัยชี้ขาด ($\bar{X} = 0.88$) และคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ประกาศผลการเลือกตั้งและออกเสียงประชามติ ($\bar{X} = 0.86$) ตามลำดับ

ส่วนข้อที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดคือ คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีหน้าที่ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการออกเสียงประชามติ และคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ได้เป็นผู้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 0.56$) รองลงมาได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง และควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน ($\bar{X} = 0.60$) คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้ง ($\bar{X} = 0.71$) และคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้ ($\bar{X} = 0.73$) ตามลำดับ

**ส่วนที่ 4 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง**

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของนิสิตระดับ
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการ
เลือกตั้ง

(n = 391)

ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{X}$ (S.D)	ระดับ ความ คิดเห็น
1. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเป็นกลาง	104 (26.6)	227 (58.1)	26 (6.6)	28 (7.2)	6 (1.5)	4.01 (0.87)	มาก
2. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมี จำนวนเพียงพอ	102 (26.1)	214 (54.7)	45 (11.5)	29 (7.4)	1 (0.3)	3.99 (0.84)	มาก
3. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมี การแบ่งหน้าที่การทำงานกันอย่าง ชัดเจน	76 (19.4)	248 (63.4)	44 (11.3)	22 (5.6)	1 (0.3)	3.96 (0.75)	มาก
4. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายอย่าง เคร่งครัด	68 (17.4)	237 (60.6)	48 (12.3)	32 (8.2)	6 (1.5)	3.84 (0.86)	มาก
5. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง แต่งกายและใช้วาจาที่สุภาพ เรียบร้อย	72 (18.4)	235 (60.1)	39 (10.0)	39 (10.0)	6 (1.5)	3.84 (0.89)	มาก
6. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง สามารถควบคุมหน่วยเลือกตั้งให้ เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย	94 (24.0)	254 (65.0)	23 (5.9)	17 (4.3)	3 (0.8)	4.07 (0.73)	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 391)

ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{X}$ (S.D)	ระดับ ความ คิดเห็น
*7. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ไม่ได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่มา ใช้สิทธิเลือกตั้ง	2 (0.5)	69 (17.6)	41 (10.5)	185 (47.3)	94 (24.0)	3.77 (1.02)	มาก
8. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำ การตรวจสอบบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ด้วยความละเอียด รอบคอบ	62 (15.9)	262 (67.0)	47 (12.0)	17 (4.3)	3 (0.8)	3.93 (0.72)	มาก
9. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ควบคุมดูแลคูหาลงคะแนน และทำ การจัดระเบียบการเข้าไปลงคะแนน ในคูหา	66 (16.9)	297 (76.0)	17 (4.3)	11 (2.8)	0 (0.0)	4.07 (0.56)	มาก
10. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ควบคุมดูแลหีบบัตรเลือกตั้ง และ อำนวยความสะดวกในการหย่อน บัตรเลือกตั้ง	91 (23.3)	268 (68.5)	16 (4.1)	12 (3.1)	4 (1.0)	4.10 (0.69)	มาก
รวม						3.96 (0.48)	มาก

* คำถามเชิงลบ

จากตารางที่ 5 โดยภาพรวมพบว่า นิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.96$) และสามารถ จัดลำดับระดับความคิดเห็นที่มีค่ามากที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ควบคุมดูแลหีบบัตรเลือกตั้งและอำนวยความสะดวกในการหย่อนบัตรเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.10$)

รองลงมาได้แก่ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสามารถควบคุมหน่วยเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย และกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งควบคุมดูแลหาลงคะแนนและทำการจัดระเบียบการเข้าไปลงคะแนนในคูหา ($\bar{X} = 4.07$) และ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเป็นกลาง ($\bar{X} = 4.01$) ตามลำดับ

ส่วนระดับความคิดเห็นที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่ได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.77$) รองลงมาได้แก่ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่ตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด และกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแต่งกายและใช้วาจาที่สุภาพเรียบร้อย ($\bar{X} = 3.84$) และ กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำการตรวจสอบบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วยความละเอียด รอบคอบ ($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของนิสิตระดับ

ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง

(n = 391)

ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	$\bar{X}$ (S.D)	ระดับความคิดเห็น
*11. การลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีขั้นตอนที่ซับซ้อนและยุ่งยาก	2 (0.5)	17 (4.3)	10 (2.6)	264 (67.5)	98 (25.1)	4.12 (0.69)	มาก
12. หน่วยเลือกตั้ง ตั้งอยู่ในบริเวณที่เหมาะสม สะดวกในการเดินทาง	98 (25.1)	228 (58.3)	27 (6.9)	32 (8.2)	6 (1.5)	3.97 (0.89)	มาก
*13. หน่วยเลือกตั้งมีขนาดเล็กจนเกินไป	19 (4.9)	100 (25.6)	53 (13.6)	200 (51.2)	19 (4.9)	3.26 (1.05)	ปานกลาง
14. ป้ายแนะนำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งถูกจัดวางไว้อย่างเหมาะสมเสมอภาค และเป็นกลาง	43 (11.0)	259 (66.2)	47 (12.0)	39 (10.0)	3 (0.8)	3.77 (0.80)	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n = 391)

ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{X}$ (S.D)	ระดับ ความ คิดเห็น
15. บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งถูก จัดไว้ในที่เหมาะสม สะดวกต่อการ ค้นหารายชื่อ	54 (13.8)	273 (69.8)	25 (6.4)	37 (9.5)	2 (0.5)	3.87 (0.78)	มาก
16. บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรแบบบัญชีรายชื่อและแบบ แบ่งเขต มีลักษณะแตกต่างกันอย่าง ชัดเจน	113 (28.9)	231 (59.1)	19 (4.9)	27 (6.9)	1 (0.3)	4.09 (0.79)	มาก
17. ข้อความและตัวเลขต่างๆ ที่ ปรากฏบนบัตรเลือกตั้งทั้ง 2 แบบ มี ความชัดเจนและเหมาะสม	121 (30.9)	235 (60.1)	13 (3.3)	18 (4.6)	4 (1.0)	4.15 (0.77)	มาก
18. คูหาที่ใช้ในการลงคะแนน เลือกตั้งถูกจัดไว้อย่างเป็นระเบียบ และมีดชีวิต	53 (13.6)	283 (72.4)	31 (7.9)	22 (5.6)	2 (0.5)	3.93 (0.69)	มาก
*19. จำนวนคูหาที่ใช้ในการ ลงคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนน้อย จนเกินไป	12 (3.1)	89 (22.8)	45 (11.5)	225 (57.5)	20 (5.1)	3.39 (0.99)	ปาน กลาง
20. หีบบัตรเลือกตั้งมีลักษณะที่ มองเห็นภายในได้ง่าย และมีการปิด หีบบัตรอย่างมิดชิด	67 (17.1)	271 (69.3)	34 (8.7)	17 (4.3)	2 (0.5)	3.98 (0.69)	มาก
รวม						3.85 (0.46)	มาก

* คำถามเชิงลบ

จากตารางที่ 6 โดยภาพรวมพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.85$) และสามารถจัดลำดับระดับความคิดเห็นที่มีค่ามากที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ข้อความและตัวเลขต่างๆ ที่ปรากฏบนบัตรเลือกตั้งทั้ง 2 แบบ มีความชัดเจนและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมาได้แก่ การลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีขั้นตอนที่ซับซ้อนและยุ่งยาก ($\bar{X} = 4.12$) และ บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขต มีลักษณะแตกต่างกันอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.09$) ตามลำดับ

ส่วนระดับความคิดเห็นที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ หน่วยเลือกตั้งมีขนาดเล็กจนเกินไป ($\bar{X} = 3.26$) รองลงมาได้แก่ จำนวนคูหาที่ใช้ในการลงคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนน้อยจนเกินไป ($\bar{X} = 3.39$) และ ป้ายแนะนำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งถูกจัดวางไว้อย่างเหมาะสม เสมอภาค และเป็นกลาง ($\bar{X} = 3.77$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง

(n = 391)

ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	$\bar{X}$ (S.D)	ระดับความคิดเห็น
21. สถานที่ที่ใช้ในการนับคะแนนมีลักษณะที่สาธารณชนสามารถมองเห็นและสังเกตการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้	70 (17.9)	262 (67.0)	39 (10.0)	16 (4.0)	4 (1.0)	3.97 (0.73)	มาก
22. การขนย้ายหีบบัตรเลือกตั้งมายังสถานที่ในการนับคะแนนเป็นไปด้วยความรวดเร็ว	30 (7.7)	273 (69.8)	24 (6.1)	52 (13.3)	12 (3.1)	3.66 (0.91)	ปานกลาง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 391)

ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{X}$ (S.D)	ระดับ ความ คิดเห็น
23. ไม่มีการเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง ก่อนที่จะเดินทางมาถึงสถานที่ที่ใช้ ในการนับคะแนน	95 (24.3)	221 (56.5)	46 (11.8)	18 (4.6)	11 (2.8)	3.95 (0.89)	มาก
24. มีการตรวจสอบความถูกต้อง ของหีบบัตรเลือกตั้งและจำนวน บัตรเลือกตั้งก่อนการนับคะแนน	83 (21.2)	248 (63.4)	36 (9.2)	16 (4.1)	8 (2.0)	3.98 (0.81)	มาก
*25. ขั้นตอนในการนับคะแนน เลือกตั้งมีความยุ่งยากและซับซ้อน	29 (7.4)	103 (26.3)	6 (1.5)	235 (60.1)	18 (4.6)	3.28 (1.13)	ปาน กลาง
26. การนับคะแนนเลือกตั้งมีความ รวดเร็ว	31 (7.9)	221 (56.5)	9 (2.3)	101 (25.8)	29 (7.4)	3.32 (1.16)	ปาน กลาง
27. การนับคะแนนเลือกตั้งมีความ บริสุทธิ์ ยุติธรรม และเป็นกลาง	69 (17.6)	209 (53.5)	62 (15.9)	33 (8.4)	18 (4.6)	3.71 (1.00)	มาก
*28. กรรมการนับคะแนนเลือกตั้งมี จำนวนน้อยจนเกินไป	23 (5.9)	135 (34.5)	58 (14.8)	156 (39.9)	19 (4.9)	3.03 (1.08)	ปาน กลาง
*29. ขั้นตอนการประกาศผลการ เลือกตั้งมีความยุ่งยากและซับซ้อน	15 (3.8)	88 (22.5)	11 (2.8)	244 (62.4)	33 (8.4)	3.49 (1.05)	ปาน กลาง
30. การประกาศผลการเลือกตั้งมี ความรวดเร็ว ทันใจ	51 (13.0)	222 (56.8)	13 (3.3)	92 (23.5)	13 (3.3)	3.53 (1.09)	ปาน กลาง
รวม						3.59 (0.67)	ปาน กลาง

* คำถามเชิงลบ

จากตารางที่ 7 โดยภาพรวมพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.59$) และสามารถจัดลำดับระดับความคิดเห็นที่มีค่ามากที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ มีการตรวจสอบความถูกต้องของหีบบัตรเลือกตั้งและจำนวนบัตรเลือกตั้งก่อนการนับคะแนน ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมาได้แก่ สถานที่ที่ใช้ในการนับคะแนนมีลักษณะที่สาธารณชนสามารถมองเห็นและสังเกตการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้ ($\bar{X} = 3.97$) และ ไม่มีการเปิดหีบบัตรเลือกตั้งก่อนที่จะเดินทางมาถึงสถานที่ที่ใช้ในการนับคะแนน ($\bar{X} = 3.95$) ตามลำดับ

ส่วนระดับความคิดเห็นที่มีค่าน้อยที่สุดได้แก่ กรรมการนับคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนน้อยจนเกินไป ($\bar{X} = 3.03$) รองลงมาได้แก่ ขั้นตอนในการนับคะแนนเลือกตั้งมีความยุ่งยากและซับซ้อน ($\bar{X} = 3.28$) และการนับคะแนนเลือกตั้งมีความรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.32$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 สรุปลำดับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านต่างๆ

(n = 391)		
การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง	$\bar{X}$	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง	3.95	มาก
2. ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง	3.85	มาก
3. ด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง	3.59	ปานกลาง
รวม	3.80	มาก

จากตารางที่ 8 โดยภาพรวมพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.80$)

ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างกัน

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ

(n = 391)

เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	P
ชาย	149	3.84	0.47	1.525	0.128
หญิง	242	3.77	0.43		

จากตารางที่ 9 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อแยกวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่มีเพศต่างกันออกเป็นด้านต่างๆ ปรากฏผลตามตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ

(n = 391)

ความคิดเห็นในด้านต่างๆ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	P
<u>ด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง</u>					
ชาย	149	3.98	0.47	0.752	0.453
หญิง	242	3.94	0.49		
<u>ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง</u>					
ชาย	149	3.89	0.48	1.386	0.166
หญิง	242	3.82	0.45		
<u>ด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง</u>					
ชาย	149	3.66	0.68	1.564	0.119
หญิง	242	3.55	0.66		

จากตารางที่ 10 เมื่อเปรียบเทียบการความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มี
ภูมิลำเนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการ
การเลือกตั้งแตกต่างกัน

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยา
เขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการ
เลือกตั้ง จำแนกตามภูมิลำเนา

(n = 391)

ภูมิลำเนา	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	P
ต่างจังหวัด	185	3.81	0.43	0.427	0.670
กรุงเทพมหานคร	206	3.79	0.46		

จากตารางที่ 11 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตาม
สมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อแยกวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยา
เขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่มี
ภูมิลำเนาต่างกันออกเป็นด้านต่างๆ ปรากฏผลตามตารางที่ 12 ดังนี้

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในแต่ละด้าน จำแนกตามภูมิภาค

(n = 391)

ความคิดเห็นในด้านต่างๆ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	P
<u>ด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง</u>					
ต่างจังหวัด	185	4.00	0.45	1.472	0.142
กรุงเทพมหานคร	206	3.79	0.51		
<u>ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง</u>					
ต่างจังหวัด	185	3.85	0.45	- 0.063	0.950
กรุงเทพมหานคร	206	3.85	0.47		
<u>ด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง</u>					
ต่างจังหวัด	185	3.59	0.65	- 0.158	0.875
กรุงเทพมหานคร	206	3.60	0.69		

จากตารางที่ 12 เมื่อเปรียบเทียบการความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

(n = 391)

แหล่งความแปรผัน	df	SS	MS	F	P
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.22	0.08	0.371	0.774
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	387	78.09	0.20		
รวม	390	78.31			

จากตารางที่ 13 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อแยกวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่รายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกันออกเป็นด้านต่างๆ ปรากฏผลตามตารางที่ 14 ดังนี้

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในแต่ละด้าน จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

(n = 391)

แหล่งความแปรผัน	df	SS	MS	F	P
<u>ด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง</u>					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.13	0.04	0.371	0.774
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	387	90.76	0.24		
รวม	390	90.89			
<u>ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง</u>					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.83	0.28	1.307	0.272
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	387	82.18	0.21		
รวม	390	83.01			
<u>ด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง</u>					
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.40	0.14	0.299	0.826
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	387	174.34	0.45		
รวม	390	174.74			

จากตารางที่ 14 เมื่อเปรียบเทียบการความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มี
คณะที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ
คณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างกัน

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยา
เขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการ
เลือกตั้ง จำแนกตามคณะที่ศึกษา

(n = 391)

คณะที่ศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	P
คณะสายวิทยาศาสตร์	244	3.74	0.50	- 3.535*	0.000
คณะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	147	3.90	0.33		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีคณะที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตาม
สมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีความคิดเห็น
ที่ดีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งมากกว่านิสิตที่
ศึกษาอยู่ในคณะสายวิทยาศาสตร์

เมื่อแยกวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยา
เขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่มีคณะ
ที่ศึกษาต่างกันออกเป็นด้านต่างๆ ปรากฏผลตามตารางที่ 16 ดังนี้

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในแต่ละด้าน จำแนกตามคณะที่ศึกษา

(n = 391)

ความคิดเห็นในด้านต่างๆ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	P
<u>ด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง</u>					
คณะสายวิทยาศาสตร์	244	3.89	0.50	- 3.556*	0.000
คณะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	147	4.07	0.33		
<u>ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง</u>					
คณะสายวิทยาศาสตร์	244	3.81	0.52	- 2.147*	0.032
คณะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	147	3.92	0.40		
<u>ด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง</u>					
คณะสายวิทยาศาสตร์	244	3.51	0.70	- 3.029*	0.003
คณะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	147	3.72	0.59		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 เมื่อเปรียบเทียบการความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำแนกตามเพศ พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีคณะที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้งแตกต่างกัน โดยที่นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งในทุกๆ ด้านมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสายวิทยาศาสตร์

สมมติฐานที่ 5 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งกับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตัวแปร	r	p
1. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งกับด้านเข้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง	0.075	0.141
2. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งกับด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง	-0.008	0.879
3. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งกับด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง	0.062	0.218
รวม	0.055	0.276

จากตารางที่ 17 พบว่า โดยภาพรวมการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สมมติฐานที่ 6 ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตารางที่ 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ
คณะกรรมการการเลือกตั้งกับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตัวแปร	r	p
1. ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กับด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง	0.111*	0.028
2. ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กับด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง	0.145*	0.004
3. ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กับด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง	0.119*	0.019
รวม	0.149*	0.003

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 พบว่า โดยภาพรวมความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ
คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีระดับ
ความสัมพันธ์ต่ำ ($r = 0.149$) และเป็นไปในทิศทางบวก กล่าวคือ เมื่อนิสิตมีความรู้เกี่ยวกับบทบาท
และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งสูงขึ้น ก็จะมีความคิดเห็นที่ดีมากขึ้นต่อการจัดการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เมื่อแยกวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตออกเป็นด้านต่างๆ พบว่า ความรู้เกี่ยวกับบทบาท
และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิตระดับ
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งในด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ($r = 0.111$) ด้าน
การลงคะแนนเลือกตั้ง ($r = 0.145$) และด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง ($r = 0.119$)

ข้อวิจารณ์

ในการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จากผลการทดสอบสมมติฐานที่ได้นั้น ผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์ดังนี้

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง โดยนิสิตมีการรับรู้ข่าวสารผ่านทางโปสเตอร์หรือแผ่นพับน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากนิสิตส่วนใหญ่มักจะติดตามข่าวสารต่างๆ ผ่านทางสื่อมวลชนอันได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งสื่อประเภทโปสเตอร์หรือแผ่นพับยังไม่เป็นที่นิยมแพร่หลายเท่ากับสื่อมวลชน จึงทำให้นิสิตมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งผ่านทางสื่อประเภทโปสเตอร์หรือแผ่นพับน้อยกว่าสื่อประเภทอื่นๆ

ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในระดับสูง โดยนิสิตมีความรู้ในประเด็นคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีหน้าที่ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการออกเสียงประชามติ และประเด็น คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ได้เป็นผู้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากนิสิตได้รับรู้บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับการเลือกมากกว่าบทบาทและอำนาจหน้าที่ด้านอื่นๆ อีกทั้งบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการออกเสียงประชามติ และการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้น ยังไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร จึงทำให้นิสิตมีความรู้ในบทบาทและอำนาจหน้าที่ในประเด็นเหล่านี้ต่ำกว่าประเด็นอื่น

ความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

จากผลการศึกษาพบว่า นิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งใน ด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง โดยประเด็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นประเด็นที่นิสิตเห็นด้วยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งนั้นมี จำนวนมากกว่ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง อีกทั้งผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนมากมักจะมาใช้บริการใน เวลาที่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งอำนวยความสะดวกได้ไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร

ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง

จากผลการศึกษาพบว่า นิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งใน ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง โดยประเด็นเกี่ยวกับหน่วยเลือกตั้งมีขนาดเล็กจนเกินไปเป็นประเด็นที่ นิสิตเห็นด้วยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากหน่วยเลือกตั้งส่วนใหญ่มักจะเป็นหน่วยเลือกตั้งที่ สร้างขึ้นชั่วคราวบริเวณริมถนน ซึ่งส่วนมากจะใช้พื้นที่เพื่อเป็นสถานที่ในการลงคะแนนเสียง เมื่อ มีผู้เดินทางมาลงคะแนนใช้สิทธิเป็นจำนวนมากพร้อมๆ กัน จึงทำให้หน่วยเลือกตั้งไม่สามารถ รองรับจำนวนผู้มาใช้สิทธิได้อย่างเพียงพอและมีขนาดเล็กจนเกินไป

ด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง

จากผลการศึกษาพบว่า นิติระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งใน ด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง โดยประเด็นเกี่ยวกับกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งมี จำนวนน้อยจนเกินไปเป็นประเด็นที่นิสิตเห็นด้วยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการนับคะแนน เลือกตั้งต้องมานับรวมที่บริเวณเดียวกันและบัตรเลือกตั้งที่ต้องทำการนับคะแนนก็มีเป็นจำนวนมาก แต่กรรมการนับคะแนนมีจำนวนน้อย ทำให้การนับคะแนนมักจะเกิดความผิดพลาด เช่น ขอดรวม

ของคะแนนไม่ตรงกับขอรวมของบัตรเลือกตั้ง เป็นต้น ทำให้ต้องมีการนับคะแนนกันใหม่ ซึ่งทำให้การนับคะแนนเลือกตั้งเป็นไปด้วยความล่าช้า

สมมติฐานที่ 1 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างกัน ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันนี้สภาพของสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เพศหญิงมีโอกาสด้านการศึกษาเพิ่มมากขึ้นและเท่าเทียมกับเพศชาย ประกอบกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ซึ่งก็คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 30 ก็ได้ระบุชัดเจนว่า ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ทำให้มีความเสมอภาคกันระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย ซึ่งทำให้เพศหญิงมีการรับรู้ข่าวสารต่างๆ และมีการแสดงออกถึงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ อย่างเด่นชัด โดยเฉพาะในเรื่องการเมือง ซึ่งเพศหญิงได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองเหมือนกับเพศชาย จึงอาจจะทำให้ความคิดเห็นของเพศหญิงและเพศชายไม่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นจึงทำให้นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างกัน ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันนี้ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนข้อมูลข่าวสารต่างๆ จากสื่อมวลชนได้แผ่ขยายเข้าไปแทบทุกพื้นที่ ทำให้นิสิตที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วและทั่วถึง นอกจากนี้ การที่นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัดได้เข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานครเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ทำให้มีโอกาสได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ รวมทั้งการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งเท่าเทียม

กับนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร จึงทำให้นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างกัน ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากนิสิตกำลังอยู่ในช่วงของการศึกษาเล่าเรียนและยังไม่ต้องรับผิดชอบรับรู้เกี่ยวกับรายได้ของครอบครัวมากนัก ฉะนั้นจึงทำให้นิสิตที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีคณะที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างกัน ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีคณะที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สาเหตุที่นิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งนิสิตมากกว่านิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสายวิทยาศาสตร์ ก็เนื่องมาจากนิสิตแต่ละสาขาวิชามีการเรียนการสอนและกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน โดยนิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ซึ่งวิชาที่ศึกษาส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองโดยเฉพาะเรื่องการทำงาน of คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบกับกิจกรรมในหลักสูตรก็มักจะเกี่ยวข้องกับการปัญหาทางการเมืองและสังคม เมื่อนิสิตได้เห็นการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าเป็นไปตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ นิสิตก็จะมีความคิดเห็นที่ดีต่อการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ส่วนนิสิตที่ศึกษาอยู่ในคณะสายวิทยาศาสตร์นั้น วิชาที่ศึกษาส่วนใหญ่จะไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองมากนัก เมื่อได้เห็นการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงเกิดความไม่

แน่ใจว่าการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นไปตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายหรือไม่ ซึ่งอาจจะมีความคิดที่ไม่เห็นด้วยต่อการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นจึงทำให้นิสิตที่มีคณะที่ศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Huntington ที่ได้กล่าวเอาไว้ว่า บุคคลที่มีการศึกษาจะยิ่งตระหนักในผลกระทบที่รัฐบาลมีต่อบุคคลแต่ละบุคคล จะติดตามข่าวสารบ้านเมือง จะพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองและพยายามเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง

สมมติฐานที่ 5 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากนิสิตแต่ละคนมีโอกาสดูได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งจากสื่อต่างๆ เหมือนๆ กัน อีกทั้งข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งที่นิสิตแต่ละคนได้รับนั้นก็มีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกันแม้ว่าจะรับรู้มาจากสื่อต่างประเภทกัน จึงทำให้การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิต

สมมติฐานที่ 6 ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่เมื่อนิสิตมีความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งสูงขึ้น ก็จะมีความคิดเห็นที่ดีมากขึ้นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สาเหตุที่ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ

คณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น อาจจะเป็นเพราะคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระที่ถูกจัดตั้งขึ้นใหม่เพื่อควบคุมและดำเนินการจัดการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 จึงมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งอย่างแพร่หลาย ประกอบกับปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสะดวกรวดเร็วและหลากหลายช่องทาง จึงทำให้นิสิตได้รับความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นอย่างดี ประกอบกับในมหาวิทยาลัยก็มีการสอนเกี่ยวกับการทำงานขององค์กรอิสระต่างๆ โดยเฉพาะคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อนิสิตมีความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งมากขึ้น ก็จะทำให้ นิสิตเข้าใจการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งมากขึ้น และเมื่อนิสิตได้เห็นการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว ก็จะรู้ว่าการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นไปตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายหรือไม่ ถ้านิสิตเห็นว่าการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นไปตามบทบาทและอำนาจหน้าที่แล้ว ก็อาจจะทำให้นิสิตมีความคิดเห็นที่ดีต่อการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฉะนั้น ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิต

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่มีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง และความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional stratified sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 391 คน ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำข้อมูลไปทำการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (Statistical Software) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้ค่า t-test ค่า F-test เพื่อทดสอบเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคลกับตัวแปรตาม และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งและความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งกับตัวแปรตาม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 391 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.9 โดยส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 52.7 สำหรับรายได้ของครอบครัวต่อเดือนนั้นส่วนใหญ่มิรายได้มากกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 49.4 รองลงมาได้ 20,001 – 30,000 บาท คิด

เป็นร้อยละ 21.2 และมีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.3 ส่วนคณะที่ศึกษานั้น ส่วนใหญ่จะศึกษาอยู่ในคณะสายวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 62.4

สำหรับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น โดยภาพรวมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$) ซึ่งนิสิตมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับกรรมการการเลือกตั้งผ่านทางโทรทัศน์ ($\bar{X} = 3.66$) มากที่สุดส่วนการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งผ่านทางโปสเตอร์/แผ่นพับ ($\bar{X} = 1.75$) นั้นมีน้อยที่สุดตามลำดับ

ในขณะที่ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น โดยภาพรวมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน พบว่ามีความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 0.76$) ซึ่งนิสิตมีความรู้ในเรื่องของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่บริหารงานเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 0.97$) มากที่สุด ส่วนในเรื่องของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีหน้าที่ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการออกเสียงประชามติ และคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ได้เป็นผู้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 0.56$) นั้น นิสิตมีความรู้น้อยที่สุดตามลำดับ

ในส่วนของการความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น พบว่าในภาพรวม นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีความคิดเห็นที่ดีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.80$) และสามารถจัดลำดับความคิดเห็นในแต่ละด้านได้ดังนี้ คือ 1.) ด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.95$) 2.) ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.85$) 3.) ด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.59$)

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คณะที่ศึกษา เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญา

ตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ส่วน เพศ ภูมิสำเนา และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน เป็นปัจจัยที่
ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อ
การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และการรับรู้ข่าวสาร
เกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิตระดับ
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตารางที่ 19 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปร	ค่านัยสำคัญ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		เป็นไปตาม สมมติฐาน	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน
1. เพศ	0.128		✓
2. ภูมิสำเนา	0.670		✓
3. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน	0.774		✓
4. คณะที่ศึกษา	0.000*	✓	
5. การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง	0.276		✓
6. ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง	0.003*	✓	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตบางเขน ต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสื่อประเภทนิตยสาร วารสาร โปสเตอร์ และแผ่นพับ ซึ่งเป็นประเภทของสื่อที่นิสิตมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งต่ำ นอกจากนี้ควรมีการสร้างการเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งของนิสิต โดยให้นิสิตเป็นตัวแทนของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการรณรงค์และเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งให้แก่ประชาชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจอันดีระหว่างคณะกรรมการการเลือกตั้งกับประชาชนทั่วไป

2. ควรมีการจัดกิจกรรม การอบรม สัมมนา ให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งแก่นิสิตรวมถึงประชาชนทั่วไป โดยจัดให้มีวิทยากรจากคณะกรรมการการเลือกตั้งไปให้ความรู้ในสถาบันการศึกษาหรือสถานที่ต่างๆ โดยเฉพาะการให้ความรู้ในบทบาทและอำนาจหน้าที่ด้านอื่นๆ ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เช่น การให้ความรู้ด้านการออกเสียงประชามติ การดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้ง การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ รวมทั้งการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองและควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งยังมีนิสิตเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ทราบถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านเหล่านี้ เพื่อที่นิสิตจะได้มีความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งอย่างถูกต้อง และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้อื่นต่อไป

3. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง เช่น กฎระเบียบ การแต่งกาย การพูดจา การปฏิบัติงาน เป็นต้น โดยเฉพาะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งซึ่งเป็นเจ้าพนักงานที่ต้องติดต่อกับผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งโดยตรง นอกจากนี้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งควรปรับปรุงการทำงานในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่มาใช้สิทธิเลือกตั้ง การแต่งกายและใช้วาจาที่สุภาพเรียบร้อยกับผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมถึงการตรวจสอบบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วยความละเอียดรอบคอบ

4. ควรจัดหน่วยเลือกตั้งให้มีบริเวณใหญ่ขึ้น โดยจัดหาสถานที่ต่างๆ ที่มีบริเวณกว้างขวางพอไม่ว่าจะเป็นสถานที่ของหน่วยงานราชการ วัด โรงเรียน เพื่อความสะดวกสบายในการลงคะแนนเลือกตั้ง สำหรับในหน่วยเลือกตั้งควรมีการเพิ่มจำนวนคูหาที่ใช้ในการลงคะแนนเลือกตั้งให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มความรวดเร็วการลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มาใช้สิทธิ นอกจากนี้ป้ายที่ใช้

แนะนำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ควรถูกจัดวางอย่างเหมาะสม เสมอภาค และเป็นกลาง เพื่อให้การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นไปอย่างโปร่งใสและบริสุทธิ์ยุติธรรม

5. ควรลดขั้นตอนในการนับคะแนนเลือกตั้ง เพื่อลดความยุ่งยากและซับซ้อนในการนับคะแนน ควรเพิ่มจำนวนคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งให้มีจำนวนมากพอ เพื่อให้การนับคะแนนเป็นไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ควรจัดให้มีมาตรการตรวจสอบการนับคะแนนเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การนับคะแนนเลือกตั้งเป็นไปด้วยความโปร่งใสและบริสุทธิ์ยุติธรรม

6. ควรเพิ่มการเรียนการสอนรายวิชาที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในคณะสายวิทยาศาสตร์ เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง เพื่อให้บัณฑิตที่ศึกษาอยู่ในสายวิทยาศาสตร์สนใจเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองการปกครองมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างอื่นเพิ่มขึ้น เช่น บุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด เป็นต้น เพื่อให้องค์ความรู้ในด้านนี้กว้างขวางและครอบคลุมยิ่งขึ้น
2. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะทำการศึกษาถึงตัวแปรอื่นๆ ซึ่งอาจมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เช่น การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง การล่อลวงกลาทางการเมือง เป็นต้น เพื่อขยายองค์ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะทำการศึกษายบทบาทและอำนาจหน้าที่ด้านอื่นๆ ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เช่น การจัดการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา การจัดการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการออกเสียงประชามติ เป็นต้น
4. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรจะมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยใช้การสัมภาษณ์เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งโดยตรง เพื่อที่จะสามารถศึกษาข้อมูลในเชิงลึกได้ดีขึ้นและมีความชัดเจนมากขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กระมล ทองธรรมชาติ, สมบูรณ์ สุขสำราญ และ ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ. 2531. การเลือกตั้ง พรรคการเมือง และเสถียรภาพของรัฐบาล. กรุงเทพมหานคร: มาสเตอร์เพรส.

กันยา สุวรรณแสง. 2532. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บำรุงสาส์น.

จรัสลักษณ์ ผลบริบูรณ์เจริญ. 2542. ภาพลักษณ์ของบริษัทจัดหางานเอกชนกับการใช้บริการของผู้หางาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จำรอง เงินดี. 2534. เอกสารคำสอนวิชาจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จรรยา สุภาพ และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2537. เอกสารการวิจัยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดมุกดาหาร แทนตำแหน่งที่ว่าง 14 สิงหาคม 2526. กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย.

ชวาล แพร่ต้นะกุล. 2526. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ชัยสิทธิ์ ศรีเมฆ. 2545. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลของข้าราชการกองออกแบบ สำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: เทพนิมิตการพิมพ์

โชติพงษ์ เอกบุศย์. 2544. **ความคิดเห็นของนิสิตต่อการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา: ศึกษาเฉพาะนิสิตปริญญาตรี ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. 2518. **จิตวิทยาการเมือง.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เดชวิญญู ภูเจริญ. 2539. **ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด: ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**

ทรงพล ภูมิพัฒน์. 2540. **จิตวิทยาทั่วไป. (พิมพ์ครั้งที่สอง).** กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

นพมาศ ชีรเวทิน. 2534. **จิตวิทยาสังคม.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2532. **จิตวิทยาทั่วไป.** กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญเรียง ขจรศิลป์. 2533. **การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS.**
กรุงเทพมหานคร: ฟิสสิกส์เซ็นเตอร์การพิมพ์.

ประนอม สโรชมาน. 2524. **จิตวิทยาทั่วไป. (พิมพ์ครั้งที่สาม).** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. **ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย.**
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

_____. 2526. **ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย. (พิมพ์ครั้งที่สอง).**
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

พชร ถนอมทรัพย์. 2545. ภาพลักษณ์คณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามทัศนะของสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. 2531. การวัดทัศนคติ. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์,
มหาวิทยาลัยมหิดล.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2529. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง: ทฤษฎีและผลการวิจัยเชิง
ประจักษ์. สังคมศาสตร์. 2 (สิงหาคม 2529): 5.

พิมลจรรย์ นามวัฒน์. 2534. เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมือง.
นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ไพฑูรย์ บุญวัฒน์. 2538ก. ระบบการเลือกตั้งที่ลดการซื้อเสียงและให้โอกาสคนดีสมัครเลือกตั้ง.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ไพศาล หวังพานิช. 2526. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
จำกัด

มานะ อ่อนท้วม. 2542. การรับรู้ในบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษา
เฉพาะกรณีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โยธิน ศันสนยุทธ และ จุมพล พูลภัทรชีวิน. 2529. จิตวิทยาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

โยธิน ศันสนยุทธ และ คณะ. 2533. จิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

รัชนี นพเกตุ. 2539. จิตวิทยาทั่วไป เรื่อง การรับรู้. (พิมพ์ครั้งที่สอง). กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ประกายพรึก.

- วัชรวิทย์ ไชยสาร. 2540. การปฏิรูปการเมืองไทยกับระบบการเลือกตั้ง. รัฐสภาสาร 45 (ธันวาคม 2540): 1-107.
- วัลลภ ลำพาย. 2547. เทคนิควิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิสุทธิ โพธิ์แท่น. 2524. ประชาธิปไตย แนวคิด และตัวแบบประเทศประชาธิปไตยในอุดมคติ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เวชยันต์ วัฒนกุล. 2546. การยอมรับบทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง: กรณีศึกษาเฉพาะเขตเลือกตั้งบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริชัย ไตรสารศรี. 2539. การรับรู้บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอคลองหลวง อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศุภชัย ทาคำ. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งของนิสิตนักศึกษาไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุภรัตน์ พันธจินา. 2544. ทศนคติต่อบทบาทคณะกรรมการการเลือกตั้งในการปฏิรูปการเมือง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศุภวัช มีบุญธรรม. 2547. การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ, จำรัส ดวงสุวรรณ และ จิตพิงษ์ ธรรมาสุนทรณ์. 2522. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: ชัยศิริการพิมพ์.

สมพล กองทุ่งมน, ร.ต.อ. 2548. **ความคิดเห็นของนายกเทศมนตรีต่อบทบาทของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการปฏิรูปการเมือง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สวนา พรพัฒน์กุล. 2520. **ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทย**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. 2543 . **รายงานประจำปี พ.ศ. 2541-2542**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

สิทธิพันธ์ พุทธหนู. 2531. **ทฤษฎีพัฒนาการเมือง**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ลีดา สอนศรี. 2546. **บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้งของประเทศไทย**. รายงานวิจัย, สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม. 2524. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

_____. 2540. **จิตวิทยาทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

สุโท เจริญสุข. 2525. **หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.

สุปาณี สนธิรัตน์ และคณะ. 2529. ใน จำรอง เงินดี และทิพย์วัลย์ สุรินยา (บรรณาธิการ). **จิตวิทยาทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุพัตรา จุณณะปิยะ. 2546. **คู่มือการวิจัยทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ.

สุภาพ นิตราภรณ์. 2539. **การสอนคหกรรมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โสภา ชูพิกุลชัย และ อรทัย ชื่นมณีย์. 2516. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุ
สภา.

อดิศักดิ์ ชื่นชู. 2542. **ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อวิธีเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ : ศึกษากรณี
ประชาชนในเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกวัฒน์ หอมเศรษฐี. 2545. **ความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี ต่อระบบการเลือกตั้ง
ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Barber, J.D. 1972. **Citizen Politics**. Chicago: Markham Publishing Company.

Huntington, S. P. and J. M. Nelson. 1976. **No Easy Choice: Political Participation in
Developing Countries**. Cambridge: Harvard University Press.

Isaak, A. C. 1984. **Scope and Methods of Political Science : An Introduction to the
Methodology of Political Inquiry**. 3rd ed. Illinois: The Dorsey Press.

Kolasa, B. J. 1969. **Introduction of Behavioral Science for Business**. New York: John, Wiley
and Sons, Inc.

Milbrath, L. W. and M. L. Goel. 1977. **Political Participation: How and Why Do People Get
Involved in Politics**. Chicago: Rand McNally College Publishing Company.

Oskamp, S. 1977. **Attitudes and Opinions**. New Jersey: Prentice-Hall Inc.

Verba S., N. Nie and J. Kim. 1978. **Participation and Political Equality**. New York: Cambridge University Press.

Weiner, M. 1971. "Political Participation: Crisis of The Political Process," in L. Binder and others, **Crises and Sequences in Political Development**. New Jersey: Princeton University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง...ความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ภูมิลำเนา

☐ ต่างจังหวัด

☐ กรุงเทพมหานคร

3. รายได้ต่อเดือนของครอบครัว

☐ ไม่เกิน 10,000 บาท

☐ 10,001 – 20,000 บาท

☐ 20,001 – 30,000 บาท

☐ มากกว่า 30,000 บาท

4. คณะที่ศึกษา

☐ คณะสายวิทยาศาสตร์ (เกษตร, ประมง, วนศาสตร์, วิทยาศาสตร์,
วิศวกรรมศาสตร์, สถาปัตยกรรมศาสตร์, สัตวแพทยศาสตร์ และอุตสาหกรรมเกษตร)

☐ คณะสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (บริหารธุรกิจ, มนุษยศาสตร์,
เศรษฐศาสตร์, ศึกษาศาสตร์ และสังคมศาสตร์)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการเลือกตั้งของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ตามจำนวนวันที่ท่านได้รับรู้ข่าวสารใน 1 สัปดาห์

ประเภทของสื่อ	จำนวนวันที่ได้รับรู้ข่าวสารต่อสัปดาห์				
	ทุกวัน	5-6 วัน	3-4 วัน	1-2 วัน	ไม่ได้รับ
1. วิทยุ					
2. โทรทัศน์					
3. หนังสือพิมพ์					
4. นิตยสาร / วารสาร					
5. ไปสเตอร์ / แผ่นพับ					
6. อินเทอร์เน็ต					
7. การพูดคุยกับบุคคลอื่นๆ					

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ใช่ หรือ ไม่ใช่ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง	ใช่	ไม่ใช่
1. กกต. มีหน้าที่บริหารงานเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ		
2. กกต. มีหน้าที่ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น		
3. กกต. ไม่มีหน้าที่ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการออกเสียงประชามติ		
4. กกต. มีหน้าที่ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้ง		
5. กกต. ไม่ได้เป็นผู้จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง		
6. กกต. มีหน้าที่ประกาศผลการเลือกตั้งและออกเสียงประชามติ		

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง	ใช่	ไม่ใช่
7. กตต. มีอำนาจสืบสวน สอบสวน และวินิจฉัยเมื่อมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง		
8. กตต. ไม่สามารถสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้		
9. กตต. สามารถเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ เพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่การสืบสวน สอบสวน หรือวินิจฉัยชี้ขาด		
10. กตต. มีอำนาจรับรองแต่งตั้งผู้แทนองค์กรเอกชนเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการเลือกตั้ง		
11. กตต. มีหน้าที่จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อเสนอต่อรัฐสภา		
12. กตต. มีอำนาจในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง และควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน		
13. กตต. มีอำนาจในการควบคุมไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินวงเงินที่กฎหมายกำหนด		
14. กตต. ไม่มีหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการเลือกตั้ง		
15. กตต. ไม่มีหน้าที่ให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย		

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย ยิ่ง
ด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง					
1. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเป็นกลาง					
2. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีจำนวนเพียงพอ					
3. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีการแบ่งหน้าที่การทำงานกันอย่างชัดเจน					
4. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด					
5. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแต่งกายและใช้วาจาที่สุภาพเรียบร้อย					
6. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสามารถควบคุมหน่วยเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย					
7. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่ได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง					
8. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำการตรวจสอบบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วยความละเอียด รอบคอบ					
9. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งควบคุมดูแลคูหาลงคะแนน และทำการจัดระเบียบการเข้าไปลงคะแนนในคูหา					

ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
10. กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งควบคุมดูแล หีบบัตรเลือกตั้ง และอำนวยความสะดวกใน การหย่อนบัตรเลือกตั้ง					
ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง					
11. การลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรมีขั้นตอนที่ซับซ้อนและยุ่งยาก					
12. หน่วยเลือกตั้ง ตั้งอยู่ในบริเวณที่เหมาะสม สะดวกในการเดินทาง					
13. หน่วยเลือกตั้งมีขนาดเล็กจนเกินไป					
14. ป้ายแนะนำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งถูกจัดวาง ไว้อย่างเหมาะสม เสมอภาค และเป็นกลาง					
15. บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งถูกจัดไว้ในที่ เหมาะสม สะดวกต่อการค้นหารายชื่อ					
16. บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบ บัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขต มีลักษณะ แตกต่างกันอย่างชัดเจน					
17. ข้อความและตัวเลขต่างๆ ที่ปรากฏบนบัตร เลือกตั้งทั้ง 2 แบบ มีความชัดเจนและเหมาะสม					
18. คูหาที่ใช้ในการลงคะแนนเลือกตั้งถูกจัดไว้ อย่างเป็นระเบียบ และมีฉัด					
19. จำนวนคูหาที่ใช้ในการลงคะแนนเลือกตั้งมี จำนวนน้อยจนเกินไป					
20. หีบบัตรเลือกตั้งมีลักษณะที่มองเห็นภายใน ได้ง่าย และมีการปิดหีบบัตรอย่างมิดชิด					

ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
ด้านการนับคะแนนและประกาศผลการเลือกตั้ง					
21. สถานที่ที่ใช้ในการนับคะแนนมีลักษณะที่ สาธารณชนสามารถมองเห็นและสังเกตการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้					
22. การขนย้ายหีบบัตรเลือกตั้งมายังสถานที่ใน การนับคะแนนเป็นไปด้วยความรวดเร็ว					
23. ไม่มีการเปิดหีบบัตรเลือกตั้งก่อนที่จะ เดินทางมาถึงสถานที่ที่ใช้ในการนับคะแนน					
24. มีการตรวจสอบความถูกต้องของหีบบัตร เลือกตั้งและจำนวนบัตรเลือกตั้งก่อนการนับ คะแนน					
25. ขั้นตอนในการนับคะแนนเลือกตั้งมีความ ยุ่งยากและซับซ้อน					
26. การนับคะแนนเลือกตั้งมีความรวดเร็ว					
27. การนับคะแนนเลือกตั้งมีความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และเป็นกลาง					
28. กรรมการนับคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนน้อย จนเกินไป					
29. ขั้นตอนการประกาศผลการเลือกตั้งมีความ ยุ่งยากและซับซ้อน					
30. การประกาศผลการเลือกตั้งมีความรวดเร็ว ทันใจ					

ภาคผนวก ข
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

แสดงวิธีหาค่าความเชื่อมั่นของความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยใช้สูตร KR21 ซึ่งได้จากการทดลองใช้แบบสอบถามจำนวน 30 ชุด

สูตร KR21 ในการคำนวณที่ใช้หาค่าความเชื่อมั่น

$$r_{tt} = \frac{k}{(k-1)} \left\{ 1 - \frac{\bar{X}(k-\bar{X})}{kS^2} \right\}$$

โดย k คือ จำนวนข้อ

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ยรวมทั้งฉบับ

S^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับที่ได้จากการทดสอบโดย

$$S^2 = \frac{1}{(n-1)} \left\{ \sum X^2 - \frac{(\sum X)^2}{n} \right\}$$

โดยค่าคะแนนของแต่ละชุดคำถามตั้งแต่ชุดที่ 1 - 30 มีดังนี้

8	7	13	9	6	14	9	14	7	13
14	6	8	13	8	7	14	14	9	14
12	9	8	14	8	13	8	15	9	14

ซึ่งมีค่าความแปรปรวนรวมของคะแนนทั้งหมด (S^2) = 9.357

แทนค่าสูตร

$$\begin{aligned} r_{tt} &= \{ 15 / (15 - 1) \} \{ 1 - 10.57 (15 - 10.57) / 15 (9.357) \} \\ &= .7130 \end{aligned}$$

จากการคำนวณโดยใช้สูตร KR21 ได้ค่าความเชื่อมั่นของคำถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเท่ากับ .7130

ตารางผนวกที่ ข1 ค่าความเชื่อมั่นของความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในภาพรวม

Item	Corrected Item	Alpha if
	Total Correlation	Item Delete
1	.0868	.8423
2	.2821	.8351
3	.5752	.8247
4	.4468	.8293
5	.4945	.8273
6	.5101	.8281
7	.0883	.8439
8	.4126	.8310
9	.4090	.8316
10	.3690	.8336
11	.1311	.8399
12	.4470	.8295
13	.2101	.8370
14	.3408	.8331
15	.4548	.8292
16	.0320	.8346
17	.4111	.8320
18	.3877	.8315
19	.0829	.8408
20	.2866	.8348
21	.4474	.8296
22	.2777	.8352
23	.3038	.8343
24	.3972	.8321
25	.2613	.8359

ตารางผนวกที่ ๑ (ต่อ)

Item	Corrected Item	Alpha if
	Total Correlation	Item Delete
26	.4151	.8306
27	.4524	.8293
28	.5140	.8277
29	.4399	.8297
30	.4672	.8286

Reliability Coefficients N of Cases = 30.0 N of Items = 30 Alpha = .8375

ตารางผนวกที่ ข2 ค่าความเชื่อมั่นของความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

Item	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Delete
1	.4729	.8301
2	.4178	.8346
3	.7817	.7976
4	.7189	.8035
5	.7365	.8011
6	.4582	.8304
7	.3348	.8480
8	.6163	.8172
9	.4462	.8317
10	.4205	.8353

Reliability Coefficients N of Cases = 30.0 N of Items = 10 Alpha = .8387

ตารางผนวกที่ ข3 ค่าความเชื่อมั่นของความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง

Item	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Delete
1	.4226	.8010
2	.4800	.7945
3	.5057	.7915
4	.4355	.7995
5	.5565	.7853
6	.4246	.8020
7	.6090	.7863
8	.5088	.7913
9	.5477	.7870
10	.4928	.7959

Reliability Coefficients N of Cases = 30.0 N of Items = 10 Alpha = .8102

ตารางผนวกที่ ข4 ค่าความเชื่อมั่นของความคิดเห็นต่อการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในด้านการนับคะแนนและประกาศผลการ
เลือกตั้ง

Item	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Delete
1	.4341	.8162
2	.4572	.8138
3	.5395	.8074
4	.4063	.8182
5	.5685	.8020
6	.5451	.8046
7	.5252	.8068
8	.4819	.8112
9	.6404	.7937
10	.5082	.8092

Reliability Coefficients N of Cases = 30.0 N of Items = 10 Alpha = .8243